

HARUN YAHYA CEP KİTAPLARI SERİSİ .32.

DİNSİZLİĞİN KABUSU

HARUN YAHYA

Kötülük, haksızlık, üzüntü, karamsarlık, sıkıntı, yalnızlık, korku, stres, güvensizlik, vicdansızlık, endişe, öfke, kıskançlık, kin, uyuşturucu bağımlılığı, ahlaksızlık, kumar, fuhuş, açlık, fakirlik, yolsuzluk, hırsızlık, kavga, düşmanlık, cinayet, savaş, çatışma, zulüm, ölüm korkusu...

Tüm bunlar, hemen her gün gazete ve televizyonlarda gördüğünüz, günlük hayatta karşılaştığınız hatta bizzat yaşadığınız sorunlardır. İnsanların ve toplumların yaşadıkları bu tür olumsuzluklar, dünya üzerinde yüzyıllardan beri hakimdir.

Peki insanlar bu kötülüklerle şimdiye dek mücadele etmişler midir ya da kurtulmak için bir gayretleri var mıdır? Elbette, dünyanın hemen her döneminde insanlar bu sayılan olumsuzluklarla karşı karşıya kalmışlar, bunlarla mücadele etmişler, ancak çareyi hep yanlış yöntemlerde aradıkları için bir türlü çözüm bulamamışlardır.

Süpheşiz bu olumsuzlukların tek çözümü "gerçek din" in yaşanmasıdır. Din yaşanmadığı sürece insanlar bu olumsuzluklara mahkumdur.

Çünkü bu, "dinsizliğin kabusu"dur.

Bu kitapta, Allah'ın insanlara indirdiği dinin tarif ettiği "güzel ahlak" modeli yaşandığı takdirde "dinsizliğin kabusu" nun yani kötülüklerin, karamsarlıkların, toplumsal huzursuzlukların ne şekilde engelleneceği, olumsuzlukların nasıl ortadan kalkacağı, insanların maddi manevi ne gibi kazançlar sağlayacağı ve tüm bu olumsuzluklardan kurtulabilmek için de din ahlakın tek alternatif çözüm olduğu anlatılmaktadır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Bu kitap Harun Yahya'nın konuyla ilgili olarak daha önce kaleme aldığı eserlerinden önemli bölümlerin derlenmesi ile oluşturulmuştur. Amaç, okuyucuların Harun Yahya serisinin tamamını okuyabilmesidir.

Cep Kitapları Serisi hazırlanırken, Türk halkının içinde bulunduğu ekonomik durum göz önüne alınmış, bu duruma uygun fiyatlarla okuyucuya hizmet etmek amaçlanmıştır. Bu seri hazırlanırken kendisinden alıntılar yapılan kitapların orijinallerine, Harun Yahya'nın eserlerini satan tüm kitapçılardan veya www.harunyahya.org internet sitesinden ulaşabilirsiniz.

OKUYUCUYA

- Yazarın eserlerinde evrim teorisinin çöküşüne özel bir yer ayrılmasının nedeni, bu teorinin her türlü din aleyhtarı felsefenin temelini oluşturmasıdır. Yaratılışı ve dolayısıyla Allah'ın varlığını inkar eden Darwinizm, 140 yıldır pek çok insanın imanını kaybetmesine ya da kuşkuya düşmesine neden olmuştur. Dolayısıyla bu teorinin bir aldatmaca olduğunu gözler önüne sermek çok önemli bir imani görevdir. Bu önemli hizmetin tüm insanlarımızı ulaştırılabilmesi ise zorunludur.
- Belirtilmesi gereken bir diğer husus, bu kitapların içeriği ile ilgilidir. Yazarın tüm kitaplarında imani konular, Kuran ayetleri doğrultusunda anlatılmakta, insanlar Allah'ın ayetlerini öğrenmeye ve yaşamaya davet edilmektedir. Allah'ın ayetleri ile ilgili tüm konular, okuyanın aklında hiçbir şüphe veya soru işareti bırakmayacak şekilde açıklanmaktadır. Bu anlatım sırasında kullanılan samimi, sade ve akıcı üslup ise kitapların yediden yetmişe herkes tarafından rahatça anlaşılmasını sağlamaktadır. Bu etkili ve yalın anlatım sayesinde, kitaplar "bir solukta okunan kitaplar" deyimine tam olarak uymaktadır. Dini reddetme konusunda kesin bir tavır sergileyen insanlar dahi, bu kitaplarda anlatılan gerçeklerden etkilenmekte ve anlatılanların doğruluğunu inkar edememektedirler.
- Bu kitap ve yazarın diğer eserleri, okuyucular tarafından bizzat okunabileceği gibi, karşılıklı bir sohbet ortamı şeklinde de okunabilir. Bu kitaplardan istifade etmek isteyen bir grup okuyucunun kitapları birarada okumaları, konuyla ilgili kendi tefekkür ve tecrübelerini de birbirlerine aktarmaları açısından yararlı olacaktır.
- Bunun yanında, sadece Allah rızası için yazılmış olan bu kitapların tanınmasına ve okunmasına katkıda bulunmak da büyük bir hizmet olacaktır. Çünkü yazarın tüm kitaplarında ispat ve ikna edici yön son derece güçlüdür. Bu sebeple dini anlatmak isteyenler için en etkili yöntem, bu kitapların diğer insanlar tarafından da okunmasının teşvik edilmesidir.
- Kitapların arkasına yazarın diğer eserlerinin tanıtımlarının eklenmesinin ise önemli sebepleri vardır. Bu sayede kitabı eline alan kişi, yukarıda söz ettiğimiz özellikleri taşıyan ve okumaktan hoşlandığını umduğumuz bu kitapla aynı vasıflara sahip daha birçok eser olduğunu görecektir. İmani ve siyasi konularda yararlanabileceği zengin bir kaynak birikiminin bulunduğu-na şahit olacaktır.
- Bu eserlerde, diğer bazı eserlerde görülen, yazarın şahsi kanaatlerine, şüpheli kaynaklara dayalı izahlara, mukaddesata karşı gereken adaba ve saygıya dikkat etmeyen üsluplara, burkuntu veren ümitsiz, şüpheli ve ye'se sürükleyen anlatımlara rastlayamazsınız.

HARUN YAHYA CEP KİTAPLARI SERİSİ .32.

DİNSİZLİĞİN KABUSU

*Peki onlar, Allah'ın dininden
başka bir din mi arıyorlar?
Oysa göklerde ve yerde her ne varsa
-istese de, istemese de- O'na teslim olmuştur
ve O'na döndürülmektedirler.
(Al-i İmran Suresi, 83)*

HARUN YAHYA

Ağustos, 2002

YAZAR HAKKINDA

Harun Yahya müstear ismini kullanan yazar, 1956 yılında Ankara'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. Daha sonra İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ve İstanbul Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğrenim gördü. 1980'li yıllardan bu yana, imani, bilimsel ve siyasi konularda pek çok eser hazırladı. Bunların yanı sıra, yazarın evrimcilerin sahtekarlıklarını, iddialarının geçersizliğini ve Darwinizm'in kanlı ideolojilerle olan karanlık bağlantılarını ortaya koyan çok önemli eserleri bulunmaktadır.

Yazarın müstear ismi, inkarcı düşünceye karşı mücadele eden iki peygamberin hatıralarına hürmeten, isimlerini yad etmek için Harun ve Yahya isimlerinden oluşturulmuştur. Yazar tarafından kitapların kapağında Resulullah'ın mührünün kullanılmış olmasının sembolik anlamı ise, kitapların içeriği ile ilgilidir. Bu mühür, Kuran-ı Kerim'in Allah'ın son kitabı ve son sözü, Peygamberimiz (sav)'in de hatem-ül enbiya olmasını remzetmektedir. Yazar da, yayınladığı tüm çalışmalarında, Kuran'ı ve Resulullah'ın sünnetini kendine rehber edinmiştir. Bu suretle, inkarcı düşünce sistemlerinin tüm temel iddialarını tek tek çürütmeyi ve dine karşı yöneltilen itirazları tam olarak susturacak "son söz"ü söylemeyi hedeflemektedir. Çok büyük bir hikmet ve kemal sahibi olan Resulullah'ın mührü, bu son sözü söyleme niyetinin bir duası olarak kullanılmıştır.

Yazarın tüm çalışmalarındaki ortak hedef, Kuran'ın tebliğini dünyaya ulaştırmak, böylelikle insanları Allah'ın varlığı, birliği ve ahiret gibi temel imani konular üzerinde düşünmeye sevk etmek ve inkarcı sistemlerin çürük temellerini ve sapkın uygulamalarını gözler önüne sermektir.

Nitekim Harun Yahya'nın eserleri Hindistan'dan Amerika'ya, İngiltere'den Endonezya'ya, Polonya'dan Bosna Hersek'e, İspanya'dan Brezilya'ya, Malezya'dan İtalya'ya, Fransa'dan Bulgaristan'a ve Rusya'ya kadar dünyanın daha pek çok ülkesinde beğeniyle okunmaktadır. İngilizce, Fransızca, Almanca, İtalyanca, İspanyolca, Portekizce, Urduca, Arapça, Arnavutça, Rusça, Boşnakça, Uygurca, Endonezyaca, Malayca, Bengoli, Sırpça, Bulgarca gibi pek çok dile çevrilen eserler, yurt dışında geniş bir okuyucu kitlesi tarafından takip edilmektedir.

Dünyanın dört bir yanında olağanüstü takdir toplayan bu eserler pek çok insanın iman etmesine, pek çoğunun da imanında derinleşmesine vesile olmaktadır. Kitapları okuyan, inceleyen her kişi, bu eserlerdeki hikmetli, özlü, kolay anlaşılır ve samimi üslubun, akılcı ve ilmi

yaklaşımın farkına varmaktadır. Bu eserler süratli etki etme, kesin netice verme, itiraz edilemezlik, çürütülemezlik özellikleri taşımaktadır. Bu eserleri okuyan ve üzerinde ciddi biçimde düşünen insanların, artık materyalist felsefeyi, ateizmi ve diğer sapkın görüş ve felsefelerin hiçbirini samimi olarak savunabilmeleri mümkün değildir. Bundan sonra savunsalar da ancak duygusal bir inatla savunacaklardır, çünkü fikri dayanakları çürütülmüştür. Çağımızdaki tüm inkarcı akımlar, Harun Yahya külliyatı karşısında fikren mağlup olmuşlardır.

Kuşkusuz bu özellikler, Kuran'ın hikmet ve anlatım çarpıcılığından kaynaklanmaktadır. Yazarın kendisi bu eserlerden dolayı bir övünme içinde değildir, yalnızca Allah'ın hidayetine vesile olmaya niyet etmiştir. Ayrıca bu eserlerin basımında ve yayınlanmasında herhangi bir maddi kazanç hedeflenmemektedir.

Bu gerçekler göz önünde bulundurulduğunda, insanların görmediklerini görmelerini sağlayan, hidayetlerine vesile olan bu eserlerin okunmasını teşvik etmenin de, çok önemli bir hizmet olduğu ortaya çıkmaktadır.

Bu değerli eserleri tanıtmak yerine, insanların zihinlerini bulandıran, fikri karmaşa meydana getiren, kuşku ve tereddütleri dağıtmada, imanı kurtarmada güçlü ve keskin bir etkisi olmadığı genel tecrübe ile sabit olan kitapları yaymak ise, emek ve zaman kaybına neden olacaktır. İmanı kurtarma amacından ziyade, yazarının edebi gücünü vurgulamaya yönelik eserlerde bu etkinin elde edilemeyeceği açıktır. Bu konuda kuşkusuz olanlar varsa, Harun Yahya'nın eserlerinin tek amacının dinsizliği çürütmek ve Kuran ahlakını yaymak olduğunu, bu hizmetteki etki, başarı ve samimiyetin açıkça görüldüğünü okuyucuların genel kanaatinden anlayabilirler.

Bilinmelidir ki, dünya üzerindeki zulüm ve karmaşaların, Müslümanların çektikleri eziyetlerin temel sebebi dinsizliğin fikri hakimiyetidir. Bunlardan kurtulmanın yolu ise, dinsizliğin fikren mağlup edilmesi, iman hakikatlerinin ortaya konması ve Kuran ahlakının, insanların kavrayıp yaşayabilecekleri şekilde anlatılmasıdır. Dünyanın günden güne daha fazla içine çekilmek istendiği zulüm, fesat ve kargaşa ortamı dikkate alındığında bu hizmetin elden geldiğince hızlı ve etkili bir biçimde yapılması gerektiği açıktır. Aksi halde çok geç kalınabilir.

Bu önemli hizmette öncü rolü üstlenmiş olan Harun Yahya külliyatı, Allah'ın izniyle, 21. yüzyılda dünya insanlarını Kuran'da tarif edilen huzur ve barışa, doğruluk ve adalete, güzellik ve mutluluğa taşımaya bir vesile olacaktır.

Bu kitapta kullanılan ayetler, Ali Bulaç'ın hazırladığı
"Kur'an-ı Kerim ve Türkçe Anlamı" isimli mealden alınmıştır.

ARAŞTIRMA YAYINCILIK

Prof. Kazım İsmail Gürkan Cad.
Hamam Sok. No:2 K.6 Cağaloğlu/İstanbul
Tel: 0212 511 72 30

Baskı: Nesil Matbaacılık

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ8

DİN AHLAKI İNSANA VE
TOPLUMA NELER KAZANDIRIR 11

DİNİN GÖNDERİLME SEBEPLERİ 18

KURAN AHLAKININ
TOPLUM HAYATINA ETKİSİ37

DİNSİZLİĞİN İNSAN
ÜZERİNDEKİ TAHRİBATLARI64

TOPLUMSAL SORUNLAR DİN
AHLAKININ YAŞANMASIYLA ÇÖZÜLÜR75

SONUÇ:
ÇÖZÜM KURAN AHLAKIDIR96

GİRİŞ

Kötülük, haksızlık, üzüntü, karamsarlık, sıkıntı, yalnızlık, korku, stres, güvensizlik, vicdansızlık, endişe, öfke, kıskançlık, kin, uyuşturucu bağımlılığı, ahlaksızlık, kumar, fuhuş, açlık, fakirlik, yolsuzluk, hırsızlık, kavga, düşmanlık, cinayet, savaş, çatışma, zulüm, ölüm korkusu... Tüm bunlar, hemen her gün gazete ve televizyonlarda gördüğünüz, günlük hayatta karşılaştığınız hatta bizzat yaşadığınız sorunlardandır.

İnsanların ve toplumların içinden çıkmak için uğraştıkları, her alanda mücadele verdikleri bu tür olumsuzluklar, kargaşalar ve karanlık toplumsal yapılar, dünya üzerinde yüzyıllardan beri hakimdir. Bunun için, eski Yunan'a veya Büyük Roma İmparatorluğu'na, Çarlık Rusya'sına ya da Aydınlanma Çağı'na, hatta derseniz iki büyük dünya savaşına ve büyük toplumsal olaylara sahne olan 20. yy'a göz atabilirsiniz. Hangi yüzyıla ve dünyanın neresine giderseniz gidin, genellikle manzara pek değişmez.

Peki insanlar bu kötülüklerle şimdye dek mücadele etmişler midir ya da etmek için bir gayretleri var mıdır?

Elbette, dünyanın hemen her döneminde insanlar bu sayılan olumsuzluklarla karşı karşıya kalmışlar, bunlarla mücadele etmişler, ancak çareyi hep yanlış yöntemlerde aradıkları için bir türlü çözüm bulamamışlardır. Kurtuluşu kimi zaman değişik yönetim biçimleri denemekte, kimi zaman sapkın akımlara kapılmakta, devrimler yapmakta, çoğu kere de umursamazlığı tercih edip, tüm bu olumsuzlukları kabullenmekte aramışlardır.

Günümüzde insanlar genelde böyle bir yaşam tarzı-

na öylesine alışmışlardır ki yukarıda saydığımız sorunları hayatın gerçeği olarak kabul eder, bunların yaşanmadığı bir toplumun var olabileceğini adeta imkansız olarak görürler. Böyle bir yaşantıdan memnun olmadıklarını sürekli dile getirirler ama içinde buldukları şartlarda başka bir seçeneklerinin bulunmadığını düşünerek, bu yaşantıyı hemen kabullenirler.

Oysa dünyada, yukarıda sadece çok küçük bir kısmına yer verdiğimiz bu olumsuzlukların hiçbirini ne ruhen ne de bedenen yaşamayan, sürekli bolluk, bereket, mutluluk, sevgi, saygı, huzur, güven, güzel ahlak, barış ve dostluk gibi sayısız nimet ve güzelliklerin sahibi olan insanlar da vardır. İşte bu insanlar Allah'ın rızası için yaşayan, Kuran hükümlerine uyan, Allah'ın rahmetini ve cennetini uman gerçek dindarlar, yani müminlerdir.

Diğer bir deyişle, bu olumsuzlukların tek çözüm yolu "din ahlakı"nın yaşanmasında yatmaktadır. Din ahlakı tam olarak yaşandığı takdirde toplumlara hakim olan bu karanlık tablo yerini aydınlık bir ufka bırakacaktır. Tüm insanların ve toplumların çağlar boyu düşledikleri, iyilik ve güzelliğin hakim olduğu böyle güzel bir atmosfer, ancak Kuran ahlakının yaşanması ile mümkündür.

Başta tasvir ettiğimiz ortam ise Kuran ahlakı yaşanmadığında, Allah'ın hükümleri göz ardı edildiğinde kaçınılmaz olarak oluşur. Diğer bir deyişle, din ahlakı yaşanmadığı sürece insanlar bu olumsuzluklara mahkumdurlar. Çünkü bu, "dinsizliğin kabusu"dur.

Bu kitapta, Allah'ın insanlara indirdiği Kuran'da tarif edilen "güzel ahlak" modeli yaşandığı takdirde "dinsizliğin kabusu"nun yani kötülüklerin, karamsarlıkların, toplumsal huzursuzlukların ne şekilde engelleneceği,

olumsuzlukların nasıl ortadan kalkacağı, ideal ortama nasıl kavuşulacağı, insanların maddi-manevi ne gibi kazançlar sağlayacakları ve tüm bu olumsuzluklardan kurtulabilmek için de Kuran ahlakının tek alternatif çözüm olduğu anlatılmaktadır.

Bugüne dek belki pek çok kitapta toplumların ve insanların içinde buldukları karamsar durum ele alınmış, sosyolojik ve psikolojik tahliller yapılmış, sorunlar sık sık tüm detaylarıyla dile getirilmiştir. Fakat elinizdeki kitabın farkı, bu tahlil ve teşhisler karşısında insanlara en gerçekçi çözümü sunmak ve bu çözüme başvurmadıkları takdirde onları nasıl bir geleceğin beklediğini tarif ederek samimiyetle uyarmaktır.

Böylelikle umarız ki kitabı okuyan vicdan sahibi her insan huzurun, güvenin ve ideal toplum yaşantısının yalnızca Kuran ahlakının yaşanması ile mümkün olduğunu anlayacak ve gerçek dine, yani "İslam"a yönelecektir.

DİN AHLAKI İNSANA VE TOPLUMA NELER KAZANDIRIR?

Ben nereden geliyorum, nereye gideceğim? Hayatımın anlamı ve amacı nedir? Ölümün mahiyeti nedir? Öldükten sonra bir yaşamın varlığı kesin mi? Cennet ve cehennem var mı? Hayatın kaynağı nedir? Evreni yaratan üstün Yaratıcı nerededir? Bu yüce Yaratıcı bizden tam olarak ne istiyor? İyi, kötü, doğru, yanlış nelerdir? Bunları nereden öğrenebilirim?..

Bu gibi soruların cevaplarını insanlar çağlar boyu aramışlar, bunlar hakkında düşünmüş ve tartışmışlardır. Oysa bu sorulara her dönemde en doğru cevabı filozoflar değil, Allah katından indirilmiş "gerçek din" vermiştir.

Tarih boyunca insanlar tarafından ortaya atılmış pek çok din olmuştur: Şintoizm, Budizm, Şamanizm, Paganizm bunlardan bazılarıdır. Fakat bunların hiçbirini Allah indirmemiş, bu bakımdan da bir felsefe ya da düşünce akımı olma niteliğini aşamamışlardır. Bir kısmı da sembolik ve kültürel anlamı olmak dışında, hiçbir sosyal ya da kişisel sorunu çözme özelliğine sahip olamamışlardır. Bu dinleri ortaya atan kişiler de az önce sorduğumuz sorulara cevaplar aramışlar, kendilerince yanıtlar bulmuşlar, fakat bunların hiçbirisi kesin ve köklü bir çözüm sağlayamamıştır.

Ancak bir de bunlarla aynı sınıfa koyamayacağımız "hak dinler" vardır. Hak dinleri diğerlerinden (batıl dinlerden) ayıran en önemli fark; ilahi kaynaklı olmalarıdır.

Allah hak dinin insanlar tarafından uydurulmuş diğer dinlerden, felsefi ya da sosyolojik sistemlerden üstünlüğünü Kuran'da şöyle bildirmektedir:

Ki O, elçilerini hidayetle ve hak din ile, diğer bütün dinlere karşı üstün kılmak için gönderdi. Şahid olarak Allah yeter. (Fetih Suresi, 28)

Elçilerini hidayet ve hak din üzere gönderen O'dur. Öyle ki onu (hak din olan İslam'ı) bütün dinlere karşı üstün kılacaktır; müşrikler hoş görmese bile. (Saf Suresi, 9)

İlahi kaynaklı dinlerden bugün mensubu bulunanlar Musevilik, Hıristiyanlık ve İslam'dır. Başlangıçta her üçü de Allah katından indirilmiş, fakat Hıristiyanlık ve Musevilik bu dinleri tebliğ eden peygamberlerin ardından bozulmaya uğramışlardır.

Hıristiyanlık ve Musevilikteki bozulma, ilk olarak bu dinlerin kitaplarında, yani İncil ve Tevrat'ta yaşanmış, bu ilahi kitaplara eklemeler ve çıkarmalar yapılmış, bunlar sayısız tahrifata uğratılmış, sonuçta birbirinden farklı İnciller ve Tevratlar ortaya çıkmıştır. Bu ilahi kitapların orijinalleri ise zamanla kaybolmuş ve unutulmuşlardır. Dolayısıyla bu dinlerin mensupları da Allah'ın başlangıçta gönderdiği ilahi dinden uzaklaşmış, din adamlarının, hahamların, rahiplerin sonradan uydurdukları çarpık bir din anlayışı üzerine inanç ve ibadetlerini, yaşam tarzlarını kurmuşlardır. Bugün de bu inanç ve anlayışlarını devam ettirmektedirler. Fakat tabii oldukları bu bozulmuş dinler, buraya kadar saydığımız sorunları çözmekten, yukarıda bazılarını belirttiğimiz soruları yanıtlamaktan çok uzak kalmışlardır.

Bu dinlerin bozulmasının ardından Allah kıyamete

kadar geçerli olacak en son ilahi kitap Kuran'ı göndermiş ve onu her türlü bozulmadan, tahrifattan koruyacağını şöyle bildirmiştir:

Hiç şüphesiz, zikri (Kuran'ı) Biz indirdik Biz; onun koruyucuları da gerçekten Biziz. (Hicr Suresi, 9)

Kuran, Allah'ın koruması ile 14 asırdan beri hiçbir bozulmaya uğramadan günümüze kadar gelmiştir. Kuran'ın ilk yazılı nüshalarıyla bugün elimizde bulunan hali arasında hiçbir fark olmayışı, tek bir harfinin bile değişmemiş olması, dünyanın dört bir yanındaki okunmakta olan Kuran'ların hepsinin birbirinin aynısı olması, Allah'ın bu son ilahi kitabı özel olarak koruduğunun en somut delilidir.

Allah daha önce de çeşitli dönemlerde katından bir elçi göndererek, bazen de kitap indirerek mesajlarını insanlara iletmıştır. İlk insan olan Hz. Adem'i de, Allah elçi olarak yeryüzüne göndermiştir. Diğer bir deyişle ilk insanla birlikte insanlar Allah'ın varlığından haberdar olmuşlardır. Bundan sonra da Allah yeryüzüne pek çok elçi göndermiş, kitaplar indirmiştir. Bu gerçek Kuran'da şöyle haber verilir:

İnsanlar tek bir ümmetti, Allah müjdeciler ve uyarıcılar olarak peygamberler gönderdi ve beraberlerinde, insanların anlaşmazlığa düştükleri şeyler konusunda, aralarında hüküm vermek üzere hak kitaplar indirdi... (Bakara Suresi, 213)

Yukarıdaki ayette de belirtildiği gibi, Allah dinini insanlara, kitapları ve elçileri aracılığıyla bildirir. Elçiler insanları bir yandan hesap günü ve sonsuz cehennem azabıyla uyarıp korkuturlarken, diğer yandan da sonsuz

Allah insanlara sayısız nimetler vermiştir. Onlara doğruyu anlatan elçiler ve kitaplar göndermiş olması da dünyadaki nimetlerden biridir.

cennet hayatıyla müjdelerler. İnsanı yaratan Allah, hiç kuşkusuz onun dünyada nasıl bir düzende, ortamda rahat edeceğini de en iyi bilendir. Bu nedenle kullarından istediği yaşam tarzı ve ahlak modeli aslında onların hem dünyada yaşamlarını en güzel biçimde sürmelerini sağlar, hem de ahiretlerini kazanmalarına vesile olur. Kısaca din ahlakı, gerek sosyal gerekse kişisel olarak insanların en ideal yapıya kavuşmaları için Allah'ın rahmetinin bir tecellisi olarak gönderilmiş bir sistemdir.

Hak dinler, gönderildikleri dönemlerin ortam ve şartlarına göre farklı hükümler içermiş olsalar da, temelde aynı inanç ve ahlaki modeli insanlara sunmuşlardır. Hepsi, Allah'ın varlığı, birliği, sıfatları, insanın ve tüm varlıkların yaratılış amaçları, Allah'a nasıl kul olmak gerektiği, Allah'ın beğendiği ideal tavır, davranış ve yaşam biçimi, iyi, kötü, doğru, yanlış kavramlarının neler oldukları, insanın dünyadaki yaşamını nasıl düzenlemesi, sonsuz yaşamı için neler yapması gerektiği ve bunlar gibi hayati ko-

İnsanlar tarih boyunca Allah'a iman etmeye davet edilmişlerdir. Bu davete uymayanlar ahirette cehennem ile karşılık göreceklerdir.

nularda aynı temel gerçekleri insanlara aktarmışlardır.

Bu açıdan bakıldığında Allah katında hak olan din tektir. Hz. Adem'den bu yana da insanlığa gönderilen hak dinlerin tümünün temeli İslam, yani "Allah'a teslim olmak"tır. Bu gerçek Kuran'da şöyle bildirilir:

Hiç şüphesiz din, Allah katında İslam'dır...
(Al-i İmran Suresi, 19)

Her ne kadar daha sonra gönderilen peygamberlere ithaf olunarak, hak dinlere, "Yahudilik", "Musevilik", "Hıristiyanlık", "İsevilik" gibi isimler takılmışsa da bu peygamberlerin bildirdikleri din hep aynı hak din yani İslam olmuştur. Tüm peygamberler de "Müslüman"dırlar. Bunu haber veren ayette şöyle buyrulur:

... O, sizleri seçmiş ve din konusunda size bir güçlük yüklememiştir, atanız İbrahim'in dini(nde olduğu gibi). O (Allah) bundan daha önce de, bunda (Kuran'da) da sizi "Müslümanlar"

olarak isimlendirdi... (Hac Suresi, 78)

Kuran'dan önce kendilerine kitap verilenlerin (Hıristiyan ve Yahudilerin) de gerçekte Müslüman oldukları, onlardan iman edenlerin ağızlarından Kuran'da şöyle haber verilir:

Bu (Kuran)dan önce, kitap verdiklerimiz buna inanmaktadırlar. Onlara okunduğu zaman: "Biz ona inandık, gerçekten o, Rabbimiz'den olan bir haktır, şüphesiz biz bundan önce de Müslümanlar idik" derler. (Kasas Suresi, 52-53)

Allah, Hıristiyanların ve Yahudilerin bu konudaki yanlış inançlarının doğrusunu Kuran'da şöyle bildirmiştir:

İbrahim, ne Yahudi idi, ne de Hıristiyandı: Ancak, O hanif (muvahhid) bir Müslümandı, müşriklerden de değildi. (Al-i İmran Suresi, 67)

Yine Kuran'a baktığımızda, peygamberlerin her devirde aynı temel ibadet ve inanç sistemini tebliğ ettikleri görülür. Ayetlerde Hz. Zekeriya için, "**O mihrapta namaz kılarırken...**" (Al-i İmran Suresi, 39) Hz Şuayb için, "**Dediler ki: 'Ey Şuayb, atalarımızın taptığı şeyleri bırakmamızı ya da mallarımız konusunda dilediğimiz gibi davranmaktan vazgeçmemizi senin namazın mı emrediyor?'...**" (Hud Suresi, 87) İsmail Peygamber için, "**Halkına namazı ve zekatı emrediyordu...**" (Meryem Suresi, 55), İshak ve Yakup Peygamberler içinse "**... onlara hayrı kapsayan fiilleri, namaz kılmayı ve zekat vermeyi vahyettik...**" (Enbiya Suresi, 73) şeklinde bahsedilir.

Başka bir ayette, "**Musa ve kardeşine şöyle vahyettik: '... evlerinizi namaz kılınan (ve kıbleye dö-**

nük) yerler yapın ve namazı dosdoğru kılın..." (Yunus Suresi, 87) şeklinde bir ifade yer alır.

İsa Peygamber Allah'ın kendisine olan emirlerini sayarken ise şöyle der: **"... bana namazı ve zekatı vasiyet (emr) etti".** (Meryem Suresi, 31)

Yine Kuran'da Hz. Lokman oğluna, **"Ey oğlum, namazı dosdoğru kıl, marufu emret, münkerden sakındır..."** (Lokman Suresi, 17) ve **"... Ey oğlum, Allah'a şirk koşma. Şüphesiz şirk, gerçekten büyük bir zulümdür."** (Lokman Suresi, 13) diye öğüt verir.

Hz. Meryem için de, **"Meryem Rabbine gönülden itaatte bulun, secde et ve ruku edenlerle birlikte ruku et"** (Al-i İmran Suresi, 43) şeklinde buyrulur.

Bunlar sadece belirli temel ibadetler ve inançlar konusunda Kuran'da haber verilen bazı örneklerdir ve bu örnekler çoğaltılabilir. Bunun sebebi bütün peygamberlere özde aynı hak dinin vahyedilmiş olmasıdır. Bu hak dinin temel ve değişmez hükümleri bir ayette şöyle tekrarlanır:

Oysa onlar, dini yalnızca O'na halis kılan hanifler (Allah'ı birleyenler) olarak sadece Allah'a kulluk etmek, namazı dosdoğru kılmak ve zekatı vermekten başkasıyla emrolunmadılar. İşte en doğru (dimdik ve sapaşğlam) din budur. (Beyyine Suresi, 5)

Allah katında geçerli olan din İslam'dır. Bunun dışındaki olanlar ise kabul edilmeyeceklerdir. Bu kesin gerçek Kuran'da şöyle haber verilir:

Kim İslam'dan başka bir din ararsa asla ondan kabul edilmez. O, ahirette de kayba uğrayanlardandır. (Al-i İmran Suresi, 85)

DİNİN GÖNDERİLME SEBEPLERİ

Her insan yaratılış anından itibaren, kendisini ve etrafındaki tüm varlıkları yaratan Allah'ın varlığını, aklıyla ve vicdaniyla kavrayabilecek fıtrattadır.

Evreni ve içindeki herşeyi, en küçük detaylarına kadar, sonsuz güç ve ilim sahibi Allah'ın yarattığı açık bir gerçektir. Etrafımızda gördüğümüz herşey Allah'ın varlığının kesin birer delilidir. Gökte uçan kuştan okyanus dibindeki balığa, çöldeki deveden kutuptaki penguene, gözle görülmeyen bir bakteriden vücudumuzdaki hücrelere, meyvelerden bitkilere, bulutlardan gezegenlere, galaksilere kadar herşey ince ince işlenmiş ve muhteşem sistemlerle donatılmıştır.

Aynı şekilde, dünyada yaşamı ayakta tutan tüm sistemler de mükemmel dengeler üzerine kurulmuştur. Bu dengelerde en ufak bir oynama ya da sapma bile söz konusu olsa, yaşamın imkansız hale gelmesi kaçınılmazdır. Bunlar öyle ince dengelerdir ki, bu dengeleri biraz inceleyince hepsinde olağanüstü bir hesap ve tasarım olduğu hemen fark edilir. Örneğin, Dünya kendi etrafında biraz daha yavaş dönse, gece ile gündüz arasında korkunç ısı farkları meydana gelir, biraz daha hızlı dönse bu sefer de kasırgalar ve tufanlar yüzünden yaşam sona ererdi.

Bunun gibi, dünyadaki yaşamın üzerine kurulu olduğu daha pek çok hassas denge vardır ve bunların tek birinin dahi tesadüfler sonucu, kendi kendine meydana gelmiş olması ihtimal dışıdır. Dolayısıyla akli başında bir insanın böylesine kritik dengeler ve ince hesaplar üzeri-

ne kurulu bir düzeni görüp de bunu tesadüflere vermesi mümkün değildir. Nasıl ki insan, bir araba ya da herhangi bir teknolojik ürün görse bunu tasarlayan, meydana getiren bilinçli insanların varlığından hiçbir kuşku duymuyorsa, bunlardan çok daha üstün, iç içe geçmiş karmaşık sistemlerden, son derece hassas dengelerden oluşan evrenin de kendi kendine var olamayacağı şüphesizdir. Evrendeki her detay, sonsuz kudret ve ilim sahibi Allah'ın varlığını gözler önüne seren açık birer delildir. Kuran'da yaratılışın bu delillerine sık sık dikkat çekilir:

Sizin için gökten su indiren O'dur; içecek O'ndan, ağaç O'ndandır (ki) hayvanlarınızı onda otlatmaktasınız. Onunla sizin için ekin, zeytin, hurmalıklar, üzümler ve meyvelerin her türlü-sünden bitirir. Şüphesiz bunda düşünebilen bir topluluk için ayetler vardır. Geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı emrinize verdi; yıldızlar da O'nun emriyle emre hazır kılınmıştır. Şüphesiz bunda aklını kullanabilen bir topluluk için ayetler vardır. Yerde sizin için üretip-türettiği çeşitli renklerdeki de. (faydanıza verdi) Şüphesiz bunda öğüt alıp, düşünen bir topluluk için ayetler vardır... (Nahl Suresi, 10-13)

Yaratan hiç yaratmayan gibi midir? Artık öğüt alıp, düşünmez misiniz? (Nahl Suresi, 17)

Din hakkında hiçbir şey bilmeyen bir insanın bile, ayette dikkat çekilen konular üzerinde düşünmesi, Allah'ın varlığını anlayabilmesi, O'nun gücünü ve ilmini takdir edebilmesi için yeterlidir. Akıl ve vicdan sahibi bir insanın, yalnızca kendi vücudu hakkında düşünmesi dahi çok üstün bir yaratılışın eseri olduğunu ona gösterir.

Vücudumuzun içinde son derece organize, iç içe geçmiş kompleks sistemler vardır. Bu da tüm evren gibi insan vücudunun da üstün bir akıl tarafından tasarlandığını göstermektedir.

Sonuçta bir insan, bir elçi ya da gönderilmiş bir kiptan haberdar olmasa, düşünerek, etrafını gözlemleyerek, bunlardaki olağanüstülüğü araştırarak Allah'a ulaşabilir. Akıl sahibi insanlar için her yerde Allah'ın delillerinin bulunduğu ayetlerde şöyle bildirilmektedir:

Şüphesiz göklerin ve yerin yaratılışında, gece ile gündüzün art arda gelişinde temiz akıl sahipleri için gerçekten ayetler (deliller) vardır. Onlar ayakta iken, otururken, yan yatarken Allah'ı zikrederler ve göklerin ve yerin yaratılışı konusunda düşünürler. (Ve derler ki:) "Rabbimiz Sen bunu boşuna yaratmadın. Sen pek yücesin, bizi ateşin azabından koru." (Al-i İmran Suresi, 190-191)

İşte bu noktada din ahlakına neden ihtiyaç olduğu daha iyi ortaya çıkar. Çünkü Allah'ın varlığını kavrayan insan, O'nu daha çok tanımak ve kendisinden neler istediğini öğrenmek isteyecek, Rabbimizin sevgisini ve hoşnutluğunu kazanmak için neler yapması, nasıl davranması gerektiğini merak edecektir.

Kuran'da, En Temel Konular Açıklanmıştır

Allah kullarına Kendisini tanıtmak, isteklerini onlara açıklamak, Kendisinin beğendiği tavır, davranış, ahlak ve yaşam biçiminin nasıl olduğunu, iyi, kötü, doğru, yanlış, güzel ve çirkin kavramlarının gerçek manada neler olduklarını, ölümden sonra kendilerini nelerin beklediğini

bildirmek, Kendi isteklerini yerine getirip hoşnutluğunu kazananları nasıl bir mükafatın beklediğini müjdelemek, Kendisine isyan edenlerin nasıl bir sonla karşılaşacaklarını haber vermek için her devirde elçilerini ve kitaplarını hak dinle göndermiştir.

Bu şekilde, hak dinler vasıtasıyla, ihtiyaç duyacakları her türlü konuyu Allah en hikmetli biçimde insanlara açıklamıştır. Onların dünyada ve ahirette en güzel yaşamı sürebilmeleri, en mutlu ve en huzurlu yapıya kavuşabilmeleri için gereken her türlü bilgiyi vermiştir. Kitap ve elçi vasıtasıyla gönderilen hak dinin bu temel amacı Kuran'ın pek çok ayetinde de belirtilir. Bunlardan bazıları şöyledir:

... Biz Kitabı sana, herşeyin açıklayıcısı, Müslümanlara bir hidayet, bir rahmet ve bir müjde olarak indirdik. (Nahl Suresi, 89)

Biz onu (Kuran'ı) hak olarak indirdik ve o hak ile indi; seni de yalnızca bir müjde verici ve uyarıp-korkutucu olarak gönderdik. (İsra Suresi, 105)

Sonra Biz Musa'ya, iyilik yapanların üzerinde (nimetimizi) tamamlamak, herşeyi ayrı ayrı açıklamak ve bir hidayet ve rahmet olarak Kitabı verdik. Umulur ki Rablerine kavuşacaklarına inanırlar. (Enam Suresi, 154)

Din ile Hayatın Gerçek Amacı Açıklanmıştır

Tarih boyunca milyarlarca insan doğmuş, yaşamış ve ölmüştür. Bu insanların içinden ancak çok azı hayatın gerçek amacını anlamaya çalışmıştır. Büyük bir kısmı ise kendilerini zamanın akışına bırakmış ve belli ihtiyaçlarını

DİNSİZLİĞİN KABUSU

karşılmak, nefislerinin çeşitli istek ve tutkularını kovalamak dışında bir amaç gözetmeden ömürlerini tüketmişlerdir. Bu bilinçsiz ve sorumsuz kesim her devirde insan topluluklarının büyük bir çoğunluğunu oluşturmuştur. Her gelen yeni nesil de bazı istisnalar dışında çoğunluğun gittiği bu yola uymuş, çoğunluğun doğrularını, amaçlarını ve değerlerini benimsemiş, bunları kendilerinden sonrakilere miras bırakmıştır. Bu gelenek bugün de aynen devam etmektedir.

Bu çoğunluğun her devirde "değişmez" felsefe ve ilkeleri olmuştur: Doğarlar, büyürler, yaşlanırlar ve ölürlük. Dünyaya bir kere gelinir, ölüm ise herşeyin sonudur. Herkesin belirli bir yaşam süresi vardır ve bunu elinden geldiğince nefisini en çok tatmin edebilecek, hayattan kendince en büyük zevki alabilecek şekilde değerlendirmelidir.

İşte insanlar, ellerine bir daha geçmeyeceğini düşündükleri bu fırsatı atalarından miras aldıkları yaşam tarzı ve davranış biçimlerini aynı

ekilde uygulayarak değerlendirirler. Kendilerine verilen yaşam süresini dünyadaki zevklerin peşinden giderek, ölümü tamamen unutarak, dünyaya yönelik planlar yaparak ve hiçbir kural tanımayarak geçirirler. Dünyanın neresinde, hangi zaman diliminde yaarlarsa yaasınlar, hangi kültüre, hangi ırka mensup olurlarsa olsunlar bu durum değişmez. Buldukları toplumda prestijli bir konuma gelmek, iyi bir eğitim almak, zengin olup refah içinde bir yaşam geçirmek, mutlu bir aile kurmak, çeşitli makam ve mevkilere ulaşmak ve bunlar gibi sayısız büyüklü küçüklü hedeflere ulaşabilmek için çalışırlar.

Bu amaçlar daha yüzlerce madde halinde detaylandırılabilir. Fakat gerçek şudur ki, tüm bu insanlar dünyaya gelilerinin tek ve en önemli amacını arkalarında bırakırlar. Ve bu amaç için kendilerine tanınmış ve bir daha telafi imkanı olmayacak yegane yaşam süresini boa geçirirler. Bu amaç; Allah'a kul olmaktır. Kuran'da bu amaç şöyle bildirilir:

Ben, cinleri ve insanları yalnızca Bana ibadet etsinler diye yarattım. (Zariyat Suresi, 56)

Allah'a nasıl kulluk etmemiz gerektiği bize yine hak din ile öğretilir. Allah'a kul olmak; O'nun varlığını ve birliğini kabul etmek, Rabbimizi gereği gibi tanıyıp takdir etmek, Allah'tan başka ilah edinmemek ve tüm yaşamını O'nun istediği biçimde geçirmek demektir. Kuran'da bize Allah'ın insanlar için beğendiği ahlak ve yaşam biçimi de detaylı olarak tarif edilir. İnsanlar bu modeli uygulamaya davet edilirler.

Artık bu amaca uygun, Allah'ın razı olduğu biçimde bir ömür süren insan, dünyadaki yaşamı için de ölümünden sonraki hayatı için de mjdelenmitir. Fakat bu

amaçtan sapan, boş gayeler peşinde koşan ve Allah'ın istediği biçimde davranıp yaşamayan, O'na gereği gibi kul olmayan kimseyi de kötü bir son beklemektedir. Tüm bunlar bize yine Kuran ile ulaşmaktadır.

Sonsuz yaşamını belirleyecek ölçü kişinin dünya hayatını nasıl geçirdiğidir. Öldükten sonra bir daha hatalarını telafi etme imkanı yoktur. Bu bakımdan sanki dünyaya tesadüfen gelmiş, başıboş bırakılmış ve yaptıklarından hesaba çekilmeyecekmiş gibi bir mantıkla hareket etmek, kişinin kendi geleceği için çok büyük bir kayıp olacaktır. Yaratılış amacını göz ardı ederek sorumsuzca bir hayat yaşayan ve bunun sonucundan da endişe etmeyen bu tür kimseler ise ahirette şöyle karşılanırlar:

Bizim, sizi boş bir amaç uğruna yarattığımızı ve gerçekten Bize döndürülüp getirilmeyeceğinizi mi sanmıştınız? (Müminun Suresi, 115)

Yaratılış amaçlarını göz ardı eden bu kimseler aslında bu amaçtan habersiz değildirler. Allah kitapları ve elçileri vasıtasıyla onları bu gerçekten haberdar etmiş ve onlara izlemeleri gereken doğru yolu göstermiştir. Onlara bir ömür boyu da öğüt almaları için süre vermiştir. Artık kendilerine tanınmış bunca fırsatı görmezden gelip, yalnızca nefislerinin istek ve tutkularını amaç edinecek gerçek amaçlarından sapanların ise ebedi pişmanlıkları kendilerine fayda vermeyecektir:

İçinde onlar (şöyle) çılgılık atarlar: "Rabbimiz, bizi çıkar, yaptığımızdan başka salih bir amelde bulunalım." Size orda (dünyada), öğüt alabilecek olanın öğüt alabileceği kadar ömür vermedik mi? Size uyarın da gelmişti. Öyleyse (azabı) tadın; artık zalimler için bir yardımcı yoktur. (Fatır Suresi, 37)

Allah Kuran ile İnsanlara Kendisine Nasıl Kulluk Edilmesi Gerektiğini Bildirmiştir

Madem ki insanlar Allah'a ibadet etmeleri için yaratılmışlardır, yleyse nasıl ibadet edeceklerini de öğrenmeleri gerekir. İşte Allah insanlara nasıl ibadet etmeleri gerektiğini de Kuran vasıtasıyla bildirmiştir. Ayette şöyle buyrulur:

Biz her ümmete bir ibadet tarzı (Mensek) kıldık, onlar bu tarz üzere ibadet etmektedirler.
(Hac Suresi, 67)

Kuran'da müminlere Allah'a nasıl dua etmeleri, O'nu nasıl anmaları gerektiği, namazı, zekatı ve Allah'ın kendilerinden istediği her türlü ibadet şeklini nasıl yerine getirecekleri detaylı olarak açıklanır. Bunların yanı sıra yine Allah'a kul olmanın gerektirdiği güzel ahlak yapısının nasıl olması gerektiği, müminin ne tür vasıfları kazanması, ne tür özelliklerden kaçınması gerektiği de Kuran'da ayrıntılı olarak tarif edilir. Tevazu, fedakarlık, dürüstlük, adalet, merhamet, hoşgörü, kararlılık ve bunlar gibi pek çok üstün ahlak özelliği Allah'a kulluk etmenin temel vasfı olarak Kuran'da belirtilir. Kötü ahlak özellikleri, kötü tavır, davranış ve konuşma biçimleri yine Kuran'da tanıtılmış, müminler bu tür olumsuz şeylerden sakındırılmışlardır.

Allah tüm kainatı ve insanı yoktan var etmiştir. Bu varlıklar arasında insana sayısız nimetler vermiş, en önemlisi de onu diğer canlılardan ayıran ve üstün kılan bir ruhla yaratmıştır. İnsan bu sayede şuurlu bir varlıktır. İnsana verilen nimetler o kadar çoktur ki Allah bunların genelleme yapılısa dahi saymakla bitirilemeyeceğini

bildirir. (Nahl Suresi, 18) Bu durumda insanın, kendisine bunca nimetin ne amaçla verildiğini, bunların karşılığında kendisinden ne istendiğini düşünmesi gerekir.

İnsan, kendisini yoktan var edenin ve sahip olduğu tüm nimetleri verenin Allah olduğunu kendi başına düşünerek bulabilecek kapasitededir. Bunun sonucunda da bu nimetlere karşılık kendisinin de Allah'a şükretmesi gerektiğini rahatça idrak edebilir. Ancak Allah'a olan şükrünü ne şekilde ifade etmesi gerektiğini bilemeyebilir. İşte bir insanın Allah'a nasıl şükredeceği, O'na ne şekilde kulluk edeceği Kuran ile bildirilmiştir. İnsan Kuran ahlakı sayesinde Yaraticımızın karşısında nasıl bir davranış göstermesi gerektiğini çok detaylı olarak öğrenir.

Allah'ın kulundan en başta istediği onun tüm yaşamı boyunca Kendisini hoşnut etmeyi gaye edinmesi ve sürekli bu bilinçte olmasıdır. Bunun için de kişinin her olay karşısında, nefsinin isteklerini değil, Allah'ın rızasını seçmesi gerekir. Aksi takdirde, Allah'ı değil nefsinin ilah edinmiş olur ki, ayette bu durum şöyle ifade edilir:

Kendi istek ve tutkularını (hevasını) ilah edineni gördün mü?.. (Furkan Suresi, 43)

Dolayısıyla mümin hayatı boyunca karşısına çıkan her olayda, her düşüncede, her tavırda, her eylemde bu alternatifleri değerlendirir ve ayetteki gibi hevasını değil, Allah'ın rızasını tercih eder.

Sonuçta bu dünyada Allah'a gereği gibi kulluk etmiş olan bir mümin Allah'ın rızasını kazanmış ve Allah'ın rahmetiyle cennetine layık gördüğü seçkin bir kişi haline gelmiş olarak sonsuz mutluluk ve mükafata kavuşmayı umabilir. Bu sonuçtan da anlaşılacağı gibi kişinin Allah'a kulluk etmesinin yalnızca kendisine faydası vardır. Allah'ın hiç

kimsenin ibadetlerine, iyiliklerine, güzel ahlaklı olmasına ihtiyaı yoktur. Ayetin ifadesiyle "**Allah alemlerden müstağnidir.**" (Ankebut Suresi, 6)

Kuran İle İyi ve Kötünün, Doğru ve Yanlışın Ne Olduğu Bildirilir

İnsanlar karşı karşıya geldikleri olayları Kuran'a göre değerlendirmedikleri müddetçe, çok farklı ölçülere sahip olurlar. Olayları değerlendirmedeki bu farklı ölçüler ise insanları son derece hatalı ve zararlı sonuçlara sürükler. Örneğin ilk defa suç işlemiş biri diğerlerine göre masumdur. Bir hırsıza göre bir katil kötüdür, ama kendisi iyidir; bir katile sorduğunuzda ise o bunu hayatında bir kere yapmıştır, o nedenle o kadar kötü niyetli değildir. Ona göre bunu meslek haline getirenler kötüdür; profesyonel bir katile soracak olsanız o da kendini belki bir sapıkla kıyas edecek ve masum görecektir. Bu kıstas halk arasında da aynen böyledir. Dedikodu yapan biri belki de sadece tek olumsuz yanının bu olduğunu ama onu da kötü maksatla yapmadığını; kindar biri sadece haklı olduğu anlarda kin güttüğünü, aslında iyi kalpli olduğunu iddia edecektir. Bu tür daha pek çok örneğe rastlamak mümkündür. Sonuçta bu insanlar kendilerindeki kötü ahlak özelliklerini kabul etmedikleri gibi, kendilerini oldukça iyi ve masum görürler. Oysa bu sayılan mazeretlerin tümü geçersizdir ve söz konusu insanların tümü önemli bir yanılığı içindedirler. Çünkü bir insanı haklı kılan, yalnızca Allah'ın indirdiği Kitaba uygun davranmasıdır. Bunun aksinde, yani Kuran ahlakına muhalif bir tavır gösterdiğinde, bu insan ne mazeret ortaya atarsa atsın suçludur, hatalıdır.

Bilindiği gibi insanın içinde vicdan ve nefis denilen iki yön vardır. Vicdan, insana her zaman iyi ve doğru olanı ilham eder, nefis ise kötü ve Allah'ın razı olmadığı tavırları telkin eder. Vicdanı tam kullanabilmek de ancak güçlü bir iman ve Allah korkusu ile mümkündür.

İşte din ahlakı, insanın doğruyu yanlıştan ayırt etmesini sağlayacak şuur ve vicdanı kazanmasını sağlar. Ancak Allah'ın dininde bildirdiklerine iman ettiği ve gereği gibi uyduğu takdirde bir insanın sağlıklı düşünme, muhakeme yapma ve akletme yetenekleri tam anlamıyla devreye girebilir. Örneğin, Kuran'da tarif edildiği biçimde Allah korkusuna sahip olan bir mümine doğruyu yanlıştan ayırt etme yeteneği verilir:

Ey iman edenler, Allah'tan korkup-sakinirsiniz, size doğruyu yanlıştan ayıran bir nur ve anlayış (furkan) verir, kötülüklerinizi örter ve sizi bağışlar. Allah büyük fazl sahibidir. (Enfal Suresi, 29)

Tüm insanların gerçek iyiyi ve gerçek kötüyü öğrenebileceği yegane kaynak Kuran'dır:

Alemlere uyarıcı olsun diye, kuluna Furkan'ı indiren (Allah) ne yücedir. (Furkan Suresi, 1)

Kuran'da nelerin iyilik, nelerin kötülük olduğu ve vicdanımızı nasıl kullanmamız gerektiği tek tek tarif edilir. Örneğin bir ayette gerçek iyilik kavramının çok kapsamlı bir tanımı yapılır:

Yüzlerinizi doğuya ve batıya çevirmeniz iyilik değildir. Ama iyilik, Allah'a, ahiret gününe, meleklerle, Kitaba ve peygamberlere iman eden; mala olan sevgisine rağmen, onu yakınlarla, yetimlere, yoksullara, yolda kalmışa, isteyip-dilenene ve kölelere (özgürlükleri için) veren;

namazı dosdoğru kılan, zekatı veren ve ahidleş-tiklerinde ahidlerine vefa gösterenler ile zorda, hastalıkta ve savaşın kızıştığı zamanlarda sabredenler(in tutum ve davranışlarıdır). İşte bunlar, doğru olanlardır ve müttaki olanlar da bunlardır. (Bakara Suresi, 177)

İnsanların atalarından, ailelerinden, çevrelerinden duydukları, getirdikleri her türlü inanç Kuran'a uygun olmadığı müddetçe hatalıdır. Mesela, halk arasında bazı tabirler vardır ki, bunlarla o insanın ne kadar iyi olduğu ifade edilmek istenir. "Karıncayı bile ezmez" cümlesi bunlardan biridir. Oysa bir insan karınca ezmeyecek kadar hassas olup, Kuran'a uymuyorsa, o gerçekte iyi bir insan değildir. Önemli olan Kuran'da iyilik olarak tarif edilen davranışları yapmak, yine Kuran'da tarif edilen kötülüklerden kaçınmaktır. Halk arasında dilenciye para vermek, çocuklara yardım etmek, hasta bir insan görünce acımak dindar olmak için yeterli görülür. Oysa Kuran'da bize bunların tek başına gerçek bir mümin olmak için yeterli olmadığı açıklanmıştır. Gerçek mümin, Kuran'a eksiksiz olarak uyan, tüm yaşamını Allah'ın razı olacağı şekilde geçiren kişidir.

Kuran ile Bize Bu Dünyanın Gerçek Mahiyeti Öğretilir

Kuran ahlakı ile bize amacımızın, yalnızca Allah'a kuluk etmek olduğunu bildirilirken, bu amaç uğrunda deneceğimiz de haber verilir. Dünyanın bu "deneme" için özel olarak hazırlanmış bir imtihan ortamı olduğu tüm incelikleriyle tarif edilir. Dolayısıyla bu imtihanın gereği olarak, dünyada deneme unsuru yaratılmış şeylere kapılıp

sapmamak konusunda insanlar uyarılır ve dünya hayatının **"aldatıcı bir meta"** (Al-i İmran Suresi, 185) olduğu bildirilir. Kuran'da dünya hayatının gerçek yönünü açıklayan pek çok ayet vardır. Bunlardan bazıları şöyledir:

Mallarınız ve çocuklarınız sizin için ancak bir fitne (bir deneme)dir. Allah ise, büyük ecir (en güzel karşılık) O'nun katında olmaktadır. (Teğabün Suresi, 15)

Kadınlara, oğullara, kantar kantar yığılmış altın ve gümüşe, salma güzel atlara, hayvanlara ve ekinlere duyulan tutkulu şehvet insanlara 'süslü ve çekici' kılındı. Bunlar, dünya hayatının metaıdır. Asıl varılacak güzel yer Allah katında olmaktadır. (Al-i İmran Suresi, 14)

Size verilen herşey, yalnızca dünya hayatının metaı ve süsüdür. Allah katında olan ise, daha hayırlı ve daha süreklidir. Yine de, akıllanmayacak mısınız? (Kasas Suresi, 60)

İnsanlara dünyada farklı derecelerde verilen her türlü makam, mevki, sosyal statü, maddi imkan, zenginlik, fakirlik gibi konumların da yalnızca insanları deneme vasıtası olduğu Kuran'da açıklanmaktadır. Bu konudaki ayetlerden biri şöyledir:

O sizi yeryüzünün halifeleri kıldı ve size verdikleriyle sizi denemek için kiminizi kiminize göre derecelerle yükseltti. Şüphesiz senin Rabbin, sonuçlandırması pek çabuk olmaktadır ve şüphesiz O, bağışlayandır, esirgeyendir. (Enam Suresi, 165)

Ölümün ve hayatın yaratılış hikmetinin insanların

Allah, Kuran'da insanlara dünya hayatının geçici bir yer olduğunu, onlara ulaşan her nimetin birer imtihan vesilesi olduğunu bildirmektedir.

denenmesi olduğu da, yine bize Kuran'da şöyle bildirilmektedir:

O, amel (davranış ve eylem) bakımından hanginizin daha iyi (ve güzel) olacağını denemek için ölümü ve hayatı yarattı. O, üstün ve güçlü olan dır, çok bağışlayandır. (Mülk Suresi, 2)

Bu dünyada insanın başına gelen her türlü iyilik ve kötülük onun denenmesi içindir. (Enbiya Suresi, 35). İnsana verilen ya da kendisinden alınan nimetlerin de hepsi bu imtihanın birer parçasıdır:

Fakat insan; ne zaman Rabbi kendisini bir denemedenden geçirse, ona bir keremde bulunsa, nimetler verse: "Rabbim bana ikram etti" der. Ama ne zaman onu deneyerek, rızkını kıssa, hemen: "Rabbim bana ihanet etti" der. (Fecr Suresi, 15-16)

Görüldüğü gibi yukarıdaki ayette başına gelen olayların ardındaki hikmetleri kavrayamayan, denendiğinin farkında olmayan, dünyanın gerçek mahiyetinden habersiz, şuursuz bir kimsenin bakış açısı aktarılmaktadır.

Müminler ise şuursuz kimselerle aynı konuma düşmemeleri konusunda Kuran'ın birçok yerinde uyarılırlar ve sürekli olarak gerçek amaçları kendilerine hatırlatılır:

Onlardan bazı gruplara, kendilerini denemek için yararlandığımız dünya hayatının süsüne gözünü dikme. Senin Rabbinin rızkı daha hayırlı ve daha süreklidir. (Taha Suresi, 131)

Fakat din ahlakı ile bildirilen bu gerçeklerden haberi olmayan ya da bu gerçekleri kavrayamayan cahil kesim kendisine deneme için verilen nimetler karşısında şımırır ve hırsla kapılırlar. Bu nimetlerden ellerinden geldi-

ğince faydalanmaya ve hayatları boyunca bunların peşinden koşmaya çabalarlar. Başlarına gelen bela ve sıkıntılar karşısında ise ümitsizliğe ve hüsrana düşüp feryat ederler. Allah inkar edenlerin bu durumunu Kuran'da şöyle tarif etmektedir:

Andolsun, Biz insana tarafımızdan bir rahmet tattırıp sonra bunu kendisinden çekip-alsak, kuşkusuz o, (artık) umudunu kesmiş bir nankördür. Ve andolsun, kendisine dokunan bir sıkıntıdan sonra, ona bir nimet taddırsak, kuşkusuz; "Kötülükler benden gidiverdi" der. Çünkü o, şımarıktır, böbürlenendir. (Hud Suresi, 9-10)

Herşeyi ve her olayı Allah'ın kendilerine açıkladığı, tarif ettiği şekilde değerlendiren müminler ise her durumda Allah'a yönelip dönerler ve sürekli ahiret yurdunu anar, gerçek yurtlarına kavuşmanın özlem ve çabası içinde olurlar. Bu yüzden ne nimet karşısında şımarıp azar, Allah'ın sınırlarını aşarlar ne de bir sıkıntı ya da mahrumiyet durumunda üzüntü ve umutsuzluğa kapılırlar. Kendilerine verilen her nimetin ya da her sıkıntının, Allah'ın beğendiği tavırları gösterip göstermemeleri konusunda bir deneme olduğunu bilirler ve Kuran'da kendilerine öğretildiği gibi davranırlar. Başlarına gelen her olayı Kuran'ın şu ayetinin bilinci ile değerlendirirler:

Her nefis ölümü tadıcıdır. Biz sizi, şerle de, hayırla da deneyerek imtihan ediyoruz ve siz Bize döndürüleceksiniz. (Enbiya Suresi, 35)

İşte bu noktada Kuran'ın insanlara gönderilmiş ne kadar büyük bir rahmet olduğu görülmektedir. Çünkü insanlar söz konusu gerçekleri, Allah katından gelen Kuran vasıtasıyla en doğru şekilde öğrenmiş olurlar.

Gerçek Hayatın Ahiret Yurdu Olduğunu Kuran'dan Öğreniriz

İnsanların algılarının ötesindeki konular hakkında kendi başlarına bilgi sahibi olma imkanları yoktur. "Gelecek" de bunlardan biridir. Kimse yarın ne yapacağını, nerede olacağını, başına neler geleceğini hiçbir zaman kesin olarak bilemeyeceği gibi, gece yattığında uyanabileceğinden, hatta bir dakika sonra hayatta olup olmayacağından emin olamaz. İşte insanlar bu sınırlı bilgiler dolayısıyla her dönemde gelecek hakkında merak sahibi olmuşlardır. Bu merakın en büyük bölümü, ölümden sonraki hayatta kendilerini nelerin beklediği olmuştur.

Elbette ki bu soruların tümünün en doğru cevabını, dünyayı, insanları, ölümü, kıyamet gününü, cenneti, cehennemi, geçmiş ve geleceği, sonsuz ahiret hayatını yaratan Allah Kuran'da bildirmektedir. Allah, evreni ve içindeki tüm varlıkları yoktan var etmiştir ve her an da var olarak tutmaktadır. Evrenin boyutlarından biri olan zamanı da yaratmış ve yarattıklarını zamana bağımlı kılmıştır. Allah, yaratmış olduğu zamandan bağımsızdır; zaman ve mekan kavramlarının ötesindedir. Allah herşeyi zamansızlık boyutunda dilemiş ve belirli bir kader ile yaratmıştır. Bizim için geçmiş ya da gelecek olan herşeyi Allah tek bir an olarak bilir ve yaratır. Gelecek de dahil olmak üzere insanın algılarının erişemediği herşey Kuran'da "gayb" (gizli, örtülü) olarak tanımlanır. (Kader konusunda geniş bilgi için bkz. Harun Yahya, *Zamansızlık ve Kader Gerçeği*)

İşte ahiret de insanlar için bu dünyada buldukları sürece bir gaybdır. Kuran ile insanlara ahiretin varlığı bildirildiği gibi, ahiret hakkında da detaylı bilgiler verilir.

Her canlı varlık gibi insan da Allah'ın belirlediği süre geldiği zaman mutlaka ölecektir ve Allah'ın karşısında dünyada yaptıklarıyla ilgili olarak tek başına hesap verecektir. Bu gerçeği Allah Kuran'da haber verir.

Ölümden sonra neler olduğu konusunda her devirde filozoflar, düşünürler pek çok varsayımlar öne sürmüşlerdir. Ayrıca her toplumun kültüründe bu konuda çok sayıda efsaneler, hurafeler mevcuttur. Ama bu konuda en doğru ve kesin bilgi insanlığa yine hak dinler vasıtasıyla bildirilmiştir.

Bu dünyanın geçici bir deneme yeri olduğu, gerçek yaşamın ise ebedi olarak ahirette süreceği insanlara hak dinler ile haber verilmiştir. İnsanların bu dünyada yaptıklarının karşılığını ahirette göreceklerini, yapılan hiçbir iyilik ya da kötülüğün karşılıksız kalmayacağını, Kuran ile öğreniriz. Bu dünyada hak dinin gerektirdiği gibi yaşayan, Allah'ın istediği, beğendiği gibi davrananların ahirette mükafatlandırılacaklarını din ahlakının gereklerini yerine getirmeyenlerin ise sonsuz bir cehennem azabına maruz kalacaklarını da Kuran ile öğreniriz.

Kuran ile bize ölüm anından, kıyamet saatine, hesap

gününden cennet ve cehennem hayatının en ince detaylarına kadar ahiret konusunda gerekli her türlü bilgi verilir. En son ilahi kitap olan Kuran'da bize ahiret hayatı çeşitli biçimlerde tarif edilir ve gerçek yurdun ahiret yurdu olduğu şöyle hatırlatılır:

Dünya hayatı yalnızca bir oyun ve bir oyalanmadan başkası değildir. Korkup sakınmakta olanlar için ahiret yurdu gerçekten daha hayırlıdır. Yine de akıl erdirmeyecek misiniz? (Enam Suresi, 32)

İşte, göğün ve yerin Rabbine andolsun ki, şüphesiz, o (size va'dedilen) sizin (aranızda) konuştuklarınız kadar, elbette kesin bir gerçektir.
(Zariyat Suresi, 23)

KURAN AHLAKININ TOPLUM HAYATINA ETKİSİ

Toplumlarda Kuran ahlakının yaşanmamasından dolayı pek çok olumsuzluklar görülür. Örneğin, dinden uzak bir toplumda insanların çoğunluğunun bencil, adaltsiz ve kötü ahlaklı olmaları kaçınılmazdır. Çünkü insanların gerçek anlamda güzel ahlaklı olmalarının ardındaki tek sebep din ahlakının yaşanmasıdır. Allah'a iman eden, ahirete kesin bilgiyle inanan insanlar, Allah'ı hoşnut edebilmeyi istedikleri ve yaptıklarının hesabını vereceklerinin bilincinde oldukları için hareketlerini Allah korkusuna dayandırırılar. Allah'ın menettiği kötü hal, tavır ve davranışlardan, olumsuz ahlak özelliklerinden kaçınırlar. Bu insanların yaşadığı bir toplumda ise her türlü sosyal problem bertaraf edilir.

Fakat din ahlakından uzak bir insan, işlediği kötülüklerin karşılığını eninde sonunda alacağına, yaptıklarının hesabını vereceğine inanmadığı için hareketlerinde herhangi bir sınır gözetmez. Yaptığı şeylerden dolayı kimseye hesap vermeyeceğini düşünen bir insan için kötülükte çekinilecek hiçbir sınır yoktur. Prensip gereği bazı olumsuz hareketleri yapmıyor olsa bile uygun ortam bulduğunda, mecbur kaldığında, çevresinden teşvik gördüğünde ya da bir fırsatını bulduğunda bunları yapmaktan çekinmez.

Böyle bir hayatı seçen kişi için dinsizliğin maddi-manevi karşılığı daha dünyada iken başlar. Bunun sebebi

aslında her insanın vicdanen din ahlakını yaşaması gerektiğini biliyor olmasıdır. Daha önce de belirtildiği gibi her insanda vicdan mekanizması vardır. Ancak müminlerde çok gelişmiş olan bu özellik, din ahlakını yaşamayanlarda körelmiştir. Yani din ahlakından uzak insanlar vicdanlarına uymayarak kendilerini manevi bir sıkıntıya sokarlar. Sonuç olarak herkes aslında bir Yaratıcısı olduğunu, O'na karşı sorumlu olduğunu ve güzel ahlaklı olması gerektiğini bilir. Ama bunları yerine getirmek dünyevi çıkarlarıyla çatıştığı için uygulamaz.

Bu nedenle de ya din ahlakının gereklerini bütünüyle reddederek böyle bir sorumluluktan kaçınır ya da sürekli olarak kendisinin "iyi kalpli, temiz ve dürüst bir insan" olduğu gibi savunmalarla dini Kuran'da tarif edildiği gibi yaşamamak için mazeretler bulur. Ancak her iki durumda da insanlar bilinçaltılarında Allah'ın istediği biçimde yaşamaları gerektiğini bilirler. Vicdanlarının bu sesine göre hareket etmedikleri için de daha henüz dünyadayken bunun manevi azabını tadmaya başlarlar. İşte din ahlakından uzak toplumlarda yaşanan bunalımların, psikolojik sorunların, ruhsal çöküntülerin temel kaynağı "vicdan azabı" adı verilen bu manevi sıkıntıdır. Henüz ahirette gitmeden yaptıklarının azabını daha bu dünyada tadmaya başlayanların durumu ayette şöyle tarif edilir:

Derler ki: "Eğer doğruyu söylüyor iseniz, bu va'dolunan (azab) ne zaman?"

De ki: "Belki de acele etmekte olduğunuzun (azabın) bir kısmı size yetişmiştir bile." (Neml Suresi, 71-72)

Ahiretteki sonsuz ve dayanılmaz manevi azabın küçük bir parçası olan dünyadaki vicdan azabı az önce be-

lirttiğimiz gibi kişinin yaratılışına ve yaratılış amacına aykırı bir tutum, bakış açısı ve yaşantıyı tercih etmesiyle başlar. Kişinin bu çarpık, din ahlakının dışındaki tutum ve zihniyetini değiştirmedeği sürece de bu manevi azaptan kurtulması mümkün değildir. Ancak çeşitli yöntemlerle kendini uyuşturarak vicdanının sesini duymamaya, azabını dindirmeye çalışır.

İnsan hem fiziken hem de ruhen din ahlakını yaşama-ya uygun olarak yaratılmıştır. İnsanı da ona en uygun hayat modelini de yaratan Allah'tır. İnsanlar bunun dışına çıktıklarında doğal olarak kişisel ve toplumsal düzeyde aksaklıklar baş gösterir. Bu aksaklıklar ise, kitabın başında bahsedildiği gibi tarih boyunca tüm insanların içinden çıkmaya çabaladıkları, günümüzde de etkisi hemen her toplumda görülen sosyal ve bireysel hastalıklar ve yaralardır. Bunlardan kurtulmanın tek yolu ise din ahlakının yaşanmasıdır. Allah Kuran ahlakı ile bunların her birine gerçek anlamda çözüm getirmiştir.

Din Ahlakının Yaşandığı Ortamda Barış ve Sükunet Hakim Olur

Allah, Kuran'da müminlere huzurun ve güzel ahlakın hakim olduğu bir yapı tavsiye etmiştir. Bu yapıda öfkeye kapılmak, kin tutmak gibi kötü ahlak özellikleri yoktur. Çünkü Allah Kuran'da müminleri bu tür tavırlardan menetmiştir:

Onlar bollukta da darlıkta da infak edenler, öfkelerini yenenler ve insanlar (daki hakların)dan bağışlama ile (vaz) geçenlerdir. Allah iyilik yapanları sever. (Al-i İmran Suresi, 134)

Büyük günahlardan ve çirkin utanmazlıklardan

kaçınanlar ve gazablandıkları zaman bağışlayanlar. (Şura Suresi, 37)

Allah müminlerin tarifini yukarıdaki ayetlerde görüldüğü şekilde yapmaktadır. Müminler de bunun dışında bir ahlak sergilemekten sakınırlar. Çünkü tüm hayatlarını Allah'ın sevgisi ve hoşnutluğu üzerine kurmuşlardır. Yaşamları boyunca attıkları her adımda, gösterdikleri her ahlakta, işledikleri her tavırdaki, söyledikleri her sözde en doğrusunu, en güzelini seçerek davranır, Allah'ın en beğeneceği ahlakı yakalamaya çalışırlar. Allah onlardan güzel ahlakın da üstünde bir ahlak istemekte bunu da "en güzel" olarak tanımlamaktadır. Pek çok ayette bu inceliğe dikkat çekilmiştir:

Kullarıma, sözün en güzel olanını söylemelerini söyle... (İsra Suresi, 53)

... Biz gerçekten en güzel davranışta bulunanın ecrini kayba uğratmayız. (Kehf Suresi, 30)

Kötülüğü en güzel olanla uzaklaştır... (Müminun Suresi, 96)

İyilikle kötülük eşit olmaz. Sen, en güzel olan bir tarzda (kötülüğü) uzaklaştır; o zaman, (görürsün ki) seninle onun arasında düşmanlık bulunan kimse, sanki sıcak bir dost(un) oluvermiştir. (Fussilet Suresi, 34)

İslam ahlakının yaşandığı ortam herkesin "en güzel" tavra özendiği, bunu yapmaya gayret ettiği bir ortamdır. Herkesin "en güzel" in arayışında olduğu bir ortamda doğal olarak huzur, sükunet ve güzellik hakim olur. Sinirlenme, öfkelenme, kavga, gürültü, tartışma ve benzeri kötü ahlak özelliklerinin hiçbiri görülmez. Aile ortamlarında, arkadaş ilişkilerinde, ticaret konularında, trafikte, her türlü ortaklıklarda ve paylaşımlarda, günlük hayatın hiçbir parçasında müminler bu tür küçüklüklere ve basitliklere tenezzül etmezler. Diğer insanlar tarafından doğal karşılanabilen bu tür tavırlar bir müminin asla yapmayacağı hareketlerdir.

İslam ahlakı gerçek anlamda yaşandığı takdirde toplumda doğal olarak huzurlu bir atmosfer oluşur. Din ahlakı yaşanmadığı sürece de insanlar huzursuzluklara ve sıkıntılara mahkumdurlar. Din ahlakını yaşamayan veya dine inanmayan bir insanı durduracak bir mekanizma yoktur, bu kişi tamamen nefsinin kontrolindedir. Böyle bir insanın bir anı diğer anına uymaz. Umulmadık yerde öfkelenir, kırıcı olabilir, sesini çirkin bir tarzda yükseltir, bağırır, hiddetlenir hatta şiddet dahi uygulayabilir. Aslında öfkelenme kişisel ve toplumsal huzursuzluğun dışarı yansıyan bir şeklidir, daha önce de ifade edildiği gibi bu, eşler ve arkadaşlar arasında, ticari ilişkilerde olduğu gibi

Allah bir ayetinde "Kötülüğü en güzel olanla uzaklaştır" (Müminun Suresi, 96) şeklinde buyurmaktadır. Sinirlenmemek, her koşulda yatıştırıcı insan olmak Allah'ın hoşnut olacağı umulan davranışlardandır.

trafik sıkışıklığında dahi sıklıkla rastlanılan bir durumdur. Özellikle sıkıştıkları anlarda, işleri yolunda gitmediğinde, ani durumlarda, çıkarları tehlikeye girdiği zamanlarda sinirlenmeyen insan çok enderdir. İşte bu tür insanlarla dolu bir toplum da her yönden çekilmez bir hal alır. Karşıdaki insanın yorgun, dalgın, üzüntülü, uykusuz olabileceğini ve kendisi gibi bir insan olduğunu düşünmeden en ufak aksaklığa, kendine ucu dokunan en ufak bir olaya aşırı tepki gösterir; bağırır çağırır, hakaretler yağdırır, hatta kavga eder. Yemeğin tuzunun fazla olmasına, gömleğinde leke kalmasına veya kapıcının çöpü biraz geç almasına ve benzeri birçok konuya aynı ölçüde hiddetlenebilir. Gerçekten hassasiyet göstermesi, tepki vermesi, müdahale etmesi gereken bir konuda, bir haksızlık, adaletsizlik durumunda ise zararı kendine dokunmuyorsa umursamazlık, vurdumduymazlık gösterebilir.

Din Ahlakını Yaşayan İnsanlar Güçlü ve Kararlı Bir Kişiliğe Sahip Olurlar

Cahiliye ortamında insan, kişilik olarak güçlü görünse dahi mutlaka birtakım sınırları vardır. Din ahlakını yaşamayan bir insan belli bir noktadan sonra zaaflarına karşı koyamaz. Çeşitli olumsuz tavır ve davranışlara prensip olarak karşı olanlar dahi önemli bir çıkarları söz konusu olduğunda prensiplerinden taviz verebilirler. Eşlerinden, yakınlarından gördükleri bir baskı, hastalık, ihtiyaç ya da benzeri bir durum oluştuğunda ve bu şartlardan dolayı kınanmayacakları bir ortam bulduklarında hiçbir kural ya da prensip tanımazlar. Cazip menfaatler karşısında ödün vermelerini engelleyecek hiçbir ciddi gerekçeleri yoktur.

Yalnız daha önce de belirttiğimiz gibi din ahlakını yaşamayan bir insanın bugüne kadar böyle bir şey yapmamış olması önemli değildir. Önemli olan bu tavizleri vermesini engelleyecek hiçbir bağlayıcı, çekinecek sebebinin olmamasıdır. Söz konusu insanlar Allah'tan korkmadıkları için iradelerini ayakta tutacak bir güce sahip değillerdir.

Oysa din ahlakını yaşayan biri için durum çok farklıdır. Dünyada var olan hiçbir sebep onları doğru bildiklerini yapmaktan ve bu konuda kararlı olmaktan alıkoymaz. Bunun temel nedeni ise sahip oldukları Allah korkusudur. Allah'ın kudretini kavrayabildikleri için Allah'ın azabından ve cezalandırmasından şiddetle korkarlar. Allah'ın kendilerini her an duyduğunu, gördüğünü ve sakladıkları, gizledikleri herşeyi Allah'ın bildiğini bilir, her an Allah'ın huzurunda olduklarını hissederek yaşarlar. Din ahlakına gerçek anlamda bağlı olan insanlar güçlü ve iradeli olurlar, her ne olursa olsun Kuran ile yasaklanan, Allah'ın

***Hayır, kim (güzel davranış ve) iyilikte
bulunarak kendisini Allah'a teslim ederse,
artık onun Rabbi katında eciri vardır.***

***Onlar için korku yoktur ve
onlar mahzun olmayacaklardır.***

(Bakara Suresi, 112)

razı olmayacağı bir şeyi yapmazlar. Müminlerin, karşılaşmaları hiçbir olay karşısında Allah'a yakınlıktan taviz vermeyen tutumları ayetlerde şöyle haber verilmiştir:

(Öyle) Adamlar ki, ne ticaret, ne alış-veriş onları Allah'ı zikretmekten, dosdoğru namazı kılmaktan ve zekatı vermekten 'tutkuya kaptırıp alıkoymaz'; onlar, kalplerin ve gözlerin inkılaba uğrayacağı (dehşetten allak bullak olacağı) günden korkarlar. Çünkü Allah, yaptıklarının en güzeliyle karşılık verecek ve onlara kendi fazlından arttıracaktır. Allah, dilediğini hesapsız rızıklandırır. (Nur Suresi, 37-38)

Din Ahlakını Yaşamak Dünya

Hırsını ve Tamahkar Olmayı Engeller

İnsanlar sevgi, kardeşlik, yardımlaşma, dostluk ve paylaşma gibi kavramları din ahlakı sayesinde öğrenmişlerdir. Bu değerler de yalnızca din ahlakı yaşandığı sürece korunabilirler. Çünkü insanların nefisleri daha önce de bahsettiğimiz gibi, dünyevi hırslara, bencil tutkulara elverişli yaratılmıştır. Din ahlakından uzak insanlar da ahireti amaç edinmediklerinden, bitip tükenmek bilmeyen hırslarını tüm yaşamları boyunca tatmin etmek isterler. Allah bu tür insan modelini Kuran'da şu şekilde tasvir eder:

... Ki Ben ona 'alabildiğine geniş kapsamlı bir mal' (servet) verdim. Göz önünde-hazır çocuklar (verdim). Ve sayısız imkan ve fırsatları önüne serdim. Sonra daha artırmam için tamah eder. (doyumsuz istekte bulunur) (Müdesir Suresi, 12-15)

Din ahlakının yaşanmadığı ortamlarda kişiler sürekli olarak malın ve paranın daha fazlasına tamah eder, yaşamları boyunca da bunların hırsını yaparlar. Böyle bir toplumdaki insanlar arasında rekabet duygusu da çok güçlü olur. En zengin, en başarılı, en güzel, en popüler, en sevilen hep kendileri olmalıdır. Başkalarında bu özelliklerin olmasına hiç tahammül edemezler. Gerçekten de başkalarının iyiliği, güzelliği veya sahip oldukları şeyler, içlerini dünya hırsı kaplamış kimseleri çok rahatsız eder. Dahası haset eder, onların sahip olduklarına daha fazlasıyla ulaşmayı isterler. Hatta öyle ki kendilerinin isteyip de ulaşamadıkları bir şeye diğer insanlar sahipse, onların bu sahip olduklarını yitirmeleri çok hoşlarına gider.

Haris ve tamahkar insanların birbirlerine karşı olan bu bakış açılarının temelinde yaşam felsefeleri yatar. Çünkü bu kişiler diğer insanlara, Allah'ın yaratıp, ruh verdiği değerli insanlar olarak değil, maymundan evrimleşen ve bir müddet sonra toprak olup, bir daha asla dirilmeyecek sıradan mahluklar olarak bakarlar. Kendileri de "bu dünyaya bir kere gelecekler"ine göre herşeyin en fazlasına sahip olmak, nefislerini sınırsızca tatmin etmekten başka bir amaçları olmamalıdır. Bu sapkın mantıklarına göre, daha azıyla yetinmenin, başkalarının istek, çıkar ve ihtiyaçlarını gözetmenin ise onlara göre hiçbir mantığı yoktur. Kuşkusuz söz konusu insanların içlerinde taşıdıkları bu düşünceler son derece hatalıdır ve sahiplerini sıkıntılı bir ruh haline sürükler.

Böyle bir hayat ilk bakışta din ahlakından habersiz bir kişi için çok cazip görünse de aslında çok stresli, madden ve manen çok yıpratıcıdır. Bu yüzden asla mutlu ve huzurlu olamaz. İnsanın istek ve arzularının, meşru da olsa bir sınırı yoktur. Çünkü insan sonsuz ahiret

hayatına göre yaratılmıştır. Bu dünya ise, bu istek ve arzuları tatmin edebilmekten çok uzak, her türlü engel, eksiklik ve kusurla dolu geçici bir imtihan yeridir. İşte din ahlakından habersiz oldukları için bu imtihanın sırrını bilmeyen kimseler her türlü arzularını bu dünyada gerçekleştirmeye çalışır, sürekli bir tatminsizlik, memnuniyetsizlik ve eksiklik hissi taşırlar. Hiçbir zaman erişemeyecekleri şeylerin hırsını yapıp, her istediklerini elde etmeye çabalamak onlara hayatı zehir eder. Varlık içinde yokluk çekerler. Sahip olduklarından hiçbir zevk alamaz, sahip olmadıklarından ise ızdırap çekerler. Bu manevi azap aslında sonsuz azaplarının bu dünyadaki bir başlangıcıdır.

Din ahlakı ise insanların kendileri için istedikleri herşeyi mümin kardeşleri için de istemelerini ve onların sahip oldukları özelliklerden dolayı mutluluk duymalarını öğütler. İnananlar birbirlerinin kardeşi ve velisidirler. (Tevbe Suresi, 71) Bu nedenle birbirlerinin sahip oldukları her iyilik ve güzellik onları fazlasıyla mutlu eder. Herkes sahip olduğu özellikleri Allah'ın rızası için kullandığından aralarında büyük bir paylaşım ve yardımlaşma vardır. Kişiler birbirlerine herşeyden önce Allah'ın yarattığı ve ruh verdiği değerli insanlar gözüyle bakarlar. Bu da birbirlerine kıymet vermelerine, cömert ve fedakar davranmalarına sebep olur. Böyle bir toplumda insanların çok huzurlu ve mutlu bir yaşantıları olur.

İnsanlar Arasında Sevgi ve Saygının Yaşanması Din Ahlakı İle Mümkündür

Dinin aslında en önemli yönü sevgi ve güzel ahlak temeli üzerine kurulu oluşudur. Kuran'a bakıldığında Allah'ın kullarından çok üstün bir ahlak istediği, onları sevgi ve fedakarlığa çağırdığı görülür. Allah kullarına karşı bağışlayıcı ve merhametlidir. Kuran'da Allah'ın kullarına olan sevgisinden şöyle bahsedilir:

"O, çok bağışlayandır, çok sevendir." (Buruc Suresi, 14)

Allah müminlere yönelttiği bu sevginin aynısını onların da birbirlerine göstermesini ister. Müminler bu nedenle birbirlerine çok değer verir, sevgi ve saygıda hiçbir kusur etmemeye özen gösterirler. Böyle davrandıkları takdirde Allah'ın kendilerinden hoşnut olacağını bilmeleleri de bu sevgi ve saygının oluşmasındaki en önemli faktördür. Ayrıca Allah'ın yaratıp, ruh verdiği, iman sahibi kıldığı bir insanın değerli olduğunun da bilincindedirler. Bundan başka, dünyanın bir deneme yeri olduğunu bilmeleri onları diğer insanlara karşı hep güzel ahlaklı olmaya yöneltir. Çünkü bunun karşılığını ahirette alacaklarını, bundan dolayı ödüllendirileceklerini bilirler. İçlerindeki güçlü Allah korkusu da aynı şekilde onları diğer insanlara karşı iyi ve güzel davranma konusunda motive eder. Baktıkları her varlıkta Allah'ın güzelliğinin yansımalarını görürler, bu da sevgi dolu olmalarını sağlar. Bununla birlikte kendilerini ahiret hayatının beklediğini, diğer inananlarla sonsuza kadar birlikte olacaklarını bilmeleri de bu sevgi ve saygıyı çok daha güçlü ve köklü hale getirir.

Bu nedenle insanlar arasında din ahlakının ruhu ha-

kim olduğunda çok güzel, çok sıcak ve çok huzurlu bir hayat yaşanır. Aile ilişkileri çok farklı olur. Çocuklar ana-babalarına ve diğer büyüklerine karşı son derece hürmetkar ve sevgi dolu olurlar. Allah'ın bu konuda Kuran'da yer alan hükmü de müminlerin bu şekilde davranmalarını gerektirir:

Rabbin, O'ndan başkasına kulluk etmemenizi ve anne-babaya iyilikle-davranmayı emretti. Şayet onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlılığa ulaşırsa, onlara: "Öf" bile deme ve onları azarlama; onlara güzel söz söyle. (İsra Suresi, 23)

Bir başka ayette de müminlere şöyle öğüt verilir:

Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Anne-babaya, yakın akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşına, yolda kalmışa ve sağ ellerinizin malik olduklarına güzellikle davranın. Çünkü, Allah, her büyüklük taslayıp böbürlenenini sevmez. (Nisa Suresi, 36)

Din ahlakı yaşandığında herkes birbirine en güzel sözü söylemek ve en güzel tavrı göstermek konusunda birbiriyle yarışır. Bu da yine Kuran ahlakı sayesinde mümkün olur:

Görmedin mi ki, Allah nasıl bir örnek vermiştir: Güzel bir söz, güzel bir ağaç gibidir ki, onun kökü sabit, dalı ise göktedir. Rabbinin izniyle her zaman yemişini verir. Allah insanlar için örnekler verir; umulur ki onlar öğüt alır-düşünürler. (İbrahim Suresi, 24-25)

İşte ayetlerde tarif edilen bu ahlakı yaşamaya özen gösteren insanlar sevginin, saygının ve dostluğun en

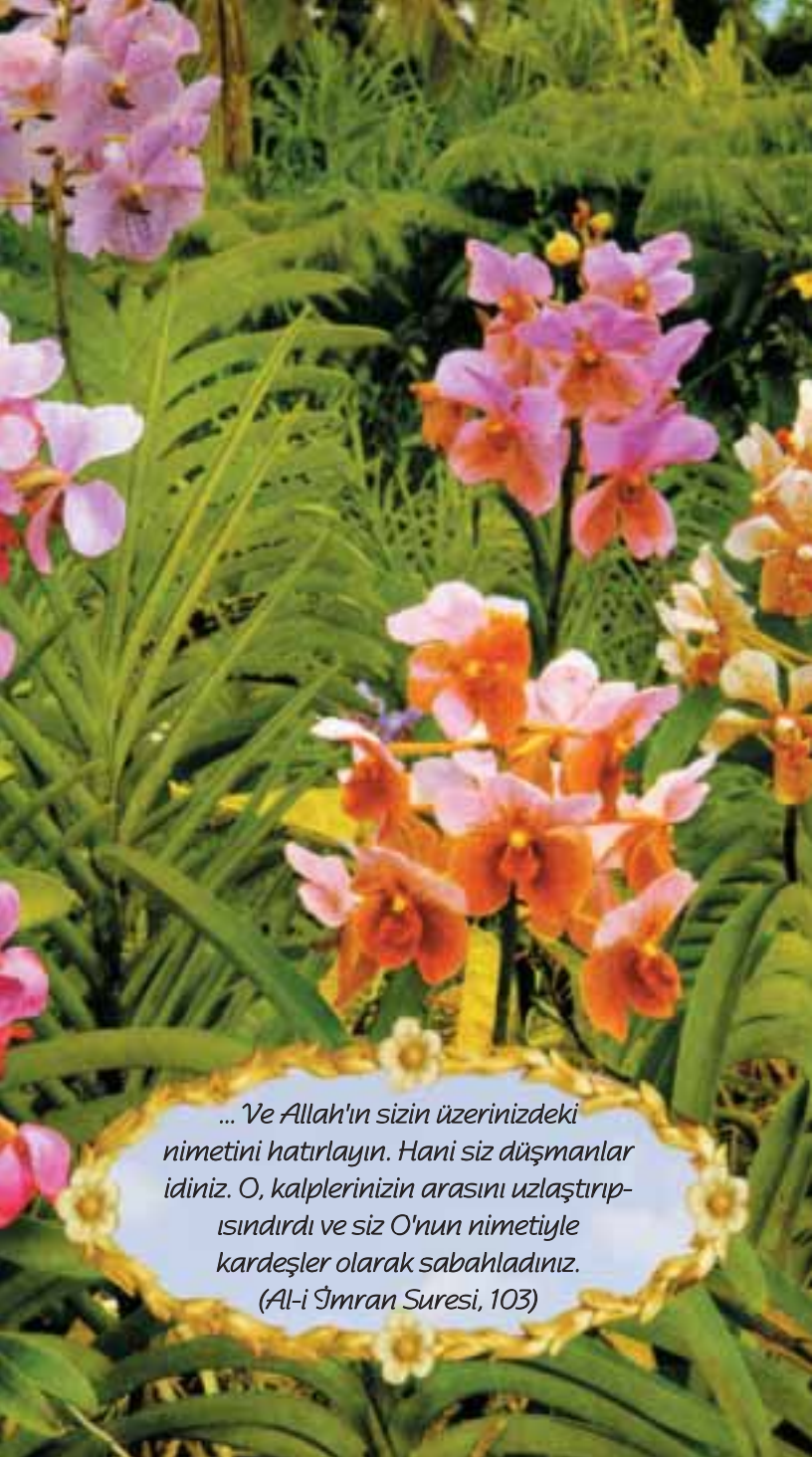
güzel örneklerini yaşarlar. Bu, hiçbir çıkara dayanmayan, yalnızca Allah rızası için yaşanan bir sevgidir. Kuran'da müminlerin birbirlerine yakınlık dereceleri şöyle ifade edilmiştir:

Mümin erkekler ve mümin kadınlar birbirlerinin velileridirler. İyiliği emreder, kötülükten sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekatı verirler ve Allah'a ve Resûlüne itaat ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği bunlardır...
(Tevbe Suresi, 71)

Yukarıdaki ayette belirtildiği gibi inananlar birbirlerinin dostudurlar. Böyle olunca da sürekli kardeşlerinin iyiliğini ve güzelliğini isterler. Din ahlakı tam anlamıyla bir toplumda yaşandığında ise herkes birbirini bu şekilde veli edinir. Büyük bir sevgi ve dayanışma topluma hakim olur.

Din ahlakının benimsenmediği bir ortamda ise insanlar gerçek sevgiyi ve saygıyı hiçbir zaman yaşayamazlar. Çünkü sevgi ve saygı duymalarına sebep olan gerekçeler güzellik, zenginlik, makam, mevki gibi kavramlardır.

Yakın arkadaşlarını dış görünüşlerine, giyim, kuşamlarına göre seçen bir kişinin arkadaşlık bağları da çevresindekilerin sahip olduğu bu özelliklerle doğru orantılı olacaktır. Evleneceği kişiyi malına, mülküne, mesleğine göre seçen bir kişinin sevgisi hep bu ölçülere bağlı olarak azalır, artacaktır. Örneğin evlenmeyi düşündüğü kişi ya da eşi güzel ve prestijli bir insanken aniden ölümcül bir hastalığa yakalansa ya da felç olsa bir müddet sonra, onun hastalığından kaynaklanan eksikliklerini, acizliklerini görüp, soğuyacaktır. Özellikle kendisi ilgilenmek ve bakımını üstlenmek durumunda kalırsa, kısa

... Ve Allah'ın sizin üzerinizdeki
nimetini hatırlayın. Hani siz düşmanlar
idiniz. O, kalplerinizin arasını uzlaştırıp-
ıındırdı ve siz O'nun nimetiyle
kardeşler olarak sabahladınız.

(Al-i İmran Suresi, 103)

bir süre sonra sabrı taşıyacak ve bıkacaktır. Kısa ömrünü hasta birine bakarak geçirmek istemeyecektir. Toplum bunun örnekleriyle doludur.

Saygı da aynı sevgi gibi çok önemlidir, karşıdaki insana verilen değeri gösterir. Ama din ahlakı yaşanmadığı zaman kişinin saygı duyması için belirli şartlar oluşması gerekir; para, mevki, rütbe, güç gibi. Bu şartlar oluşmadığı zaman saygı duymak için bir sebep göremezler. Ya da bu şekilde önem verdikleri bir insan bu özelliklerden birini yitirdiği anda artık saygı duyulan bir insan değildir.

Din Ahlakı İnsanların Her Türlü Dünyevi Korkusunu Sona Erdirir

Din ahlakını yaşamayan insanların, Allah'ı tam tanımadıkları, O'na dost olmadıkları ve Rabbimize dayanıp, güvenmedikleri için çok çeşitli korkuları vardır. Gelecekte korkarlar, yalnızlıktan korkarlar, çocuklarına birşey olmasından, mallarına zarar gelmesinden, sağlıklarını kaybetmekten, kaza geçirmekten ve en önemlisi de ölümden çok korkarlar:

De ki: "Elbette sizin kendisinden kaçtığınız ölüm, şüphesiz sizinle karşılaşip-buluşacaktır. Sonra gaybı da, müşahede edilebileni de bilen (Allah)a döndürüleceksiniz; O da size yaptıklarınızı haber verecektir." (Cuma Suresi, 8)

Ölüm onlar için bir bilinmezliktir. Ölüm sonrasını düşünmeseler dahi nasıl öleceklerini düşünür ve bundan dolayı korkarlar. Her türlü ölüm çeşidi başlarına gelebilir ve bu ihtimallerin korkusu çok şiddetlidir. Ölümden sonra yaşam olduğu gerçeğine ciddi anlamda inanmadıkları için ölüm onlar için başlı başına ürkütücü bir olaydır.

Yok olacaklarını, toprağa karışacaklarını ve bir daha asla yaşama dönme ihtimallerinin olmadığını düşünürler. Görüldüğü gibi bu kişilerin ölüm korkuları ahirette nasıl hesap vereceklerine yönelik değil, dünyayı ebediyen kaybetme, yok olma düşüncesine dayalı bir korkudur.

Bu yok olma endişelerini de çoğunlukla erkek çocuk sahibi olarak soyadlarını devam ettirme suretiyle bastırabileceklerini zannederler. Bir kısmı erkek çocuk doğana kadar gerekirse 5-6 çocuk sahibi olur, hatta sürekli kız çocuğu oluyor diye eşini boşayıp başkasıyla evlenenler bile vardır. Maddi durumu iyi olanlar da soyadlarını sürdürecektir anıtlar, binalar, okullar yaptırırlar. Onların bu tutumlarına bir ayette şöyle dikkat çekilir:

Ölümsüz kılınmak umuduyla sanat yapıları mı ediniyorsunuz? (Şuara Suresi, 129)

Kendi aralarında ölüm konusunun açılması bile keyiflerinin kaçması için yeterlidir. Ne kadar düşünmemeye çalışsalar da her gün gazetelerden, televizyondan, çevrelerinden ölüm haberleri alırlar. Çevrelerinde sık sık ölümlerle karşılaşmaları, kazaların, hastalıkların olması ve en önemlisi her geçen gün yaşlanmaları ister istemez ölümü düşünmelerine sebep olur. Fakat her konuda olduğu gibi bu konuda da vicdanlarını kapatma mekanizmalarını, ölümü düşünmemek için devreye sokarlar. Buldukları ortamda ölümle ilgili bir konu geçtiğinde hemen konuyu değiştirir, mümkün olduğunca dünyaya çekici konuşmalar yaparak her insan için yaklaşımda olan sonu unutmaya çalışırlar.

Dünyada çeşit çeşit ölüm şekilleri olması da onlar adına çok korku vericidir. Mümkün olduğunca mezarlıkların önünden geçmemeleri, mezarlık yakınında ev

almamaları da hep ölümü hatırlamamak için alınan tedbirlerdir. Ancak ölüm, her nerede olurlarsa olsunlar elbet bir gün onları bulup yakalayacaktır. Bu kaçınılmaz gerçek Kuran'da şu şekilde hatırlatılır:

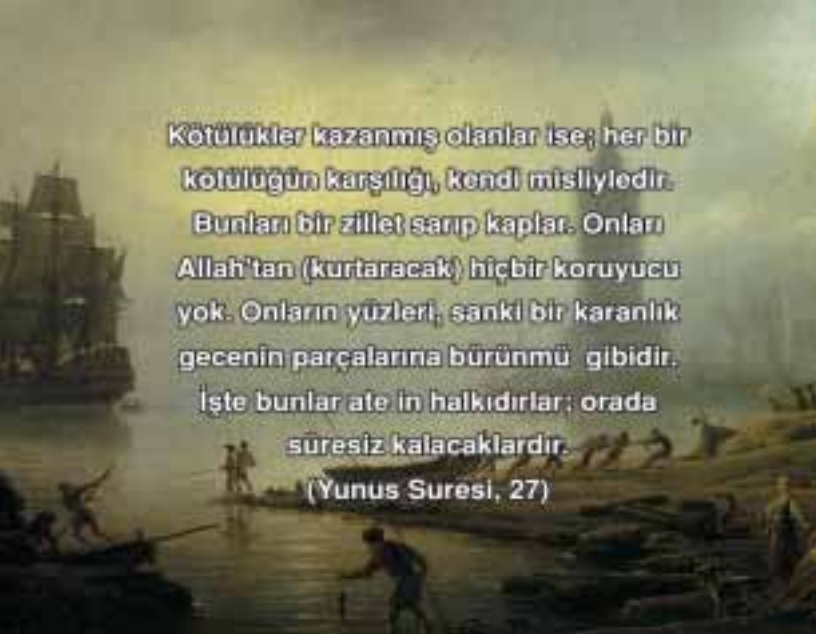
Her nerede olursanız, ölüm sizi bulur; yüksekçe yerlerde tahkim edilmiş şatolarda olsanız bile...
(Nisa Suresi, 78)

Ölüm ve ahiret zaten müminlerin mahiyetini bildikleri, bekledikleri, kavuşmak istedikleri gerçeklerdir. Bu, aslında onlar için Allah'a ve asıl yurtlarına kavuşmanın sevincidir. Bütün ömürlerini gerçek yurdun özlemiyle ve hesap vereceklerinin bilinciyle geçirirler ve ölümün bir son olmadığını da farkındadırlar. Dolayısıyla bu insanların, ölümden ya da başka bir şeyden korkmaları söz konusu olamaz.

Din Ahlakı İnsanların Üzerindeki Gelecek Korkusunu Kaldırır

Müminler dışında hemen hemen bütün insanlar hayatlarının ileriki dönemlerinde kendilerini nelerin beklediğini merak eder, pek çok olumsuz ihtimali de düşünüp, kaygılanırlar. Bu onları ciddi şekilde tasalandırır ve huzursuz eder. Bunun dışında insanların çoğunluğunun yaşadığı günlük endişeler de vardır ki bunları da gelecek korkusuna dahil etmek mümkündür. Küçük yaşlarda bu durum okul ödevlerinden, arkadaşlık ilişkilerinden, sözlüye kalkmak gibi basit sorunlardan ibarettir. Ancak yaşın ilerlemesiyle insanların sorun haline getirip, korkusunu duydukları konular da artar.

Lise çağlarında kişinin giyeceği kıyafet, yiyeceği yemek, arkadaşlarıyla yaşadığı sorunlar, grup içindeki itiba-

Kötülükler kazanmış olanlar ise; her bir
kötülüğün karşılığı, kendi misliyledir.
Bunları bir zillet sarıp kaplar. Onları
Allah'tan (kurtaracak) hiçbir koruyucu
yok. Onların yüzleri, sanki bir karanlık
gecenin parçalarına bürünmü gibidir.
İşte bunlar ate in halkıdır: orada
süresiz kalacaklardır.
(Yunus Suresi, 27)

rı, okuldaki başarısı ve aile ilişkileri onun için adeta dünyanın en büyük ve en önemli sorunlarıdır. Bu konulardaki herhangi bir olumsuzluk ruhunda derin etkiler yapar, hatta strese ve bunalıma girmesine sebep olur. Bu sorunlar, kazanılması mutlaka gerekli olan üniversite sınavıyla en üst noktasına ulaşır. Çünkü bu sınav kazanılmadığı takdirde aileye nasıl hesap verileceği, bu durumun akrabalara ve çevreye nasıl açıklanacağı, lisedeki öğretmenlere ve arkadaşlara ne gibi bir bahane söyleneceği, hayatın bundan sonraki kısmında ne yapılacağı gibi kaygılar genç bir insanın manevi olarak oldukça yıpranmasına sebep olur. Bu tür durumlara günümüzde o kadar çok rastlanır ki, üniversite veya kolej sınavlarının sonuçlarının açıklanmasının ardından gazetelerde çıkan intihar haberlerine adeta alışılmıştır. Ancak unutmamak gerekir ki, bunlar son derece yersiz endişelerdir. İnsan elbette bir sınavda başarı elde etmek, iyi bir eğitim görmek isteyebilir. Ancak elinden geleni yaptığı halde bir başarı

kazanamıyorsa bu durumda Allah'a tevekkül edip, Rab-bimizin kendisine daha güzel bir sonuç vermesi için dua etmesi gerekir. Sonuç olarak burada elde ettiği veya etmeye çalıştığı her türlü başarı, kısa bir yaşamın ardından ölümlle birlikte anlamını yitirecektir. Geriye kalan ise kişinin Allah'a olan güveni, tevekkülü, imanı olacaktır.

Ancak bu önemli gerçeklerin farkında olmayan, din ahlakından uzak kişiler için yaşın ilerlemesiyle doğru orantılı olarak geleceğe ilişkin korku ve endişeler de artmaktadır. Bu insanlar geleceğe dair planların dışında, gün içinde yapacakları veya gelecek haftalarda yapmayı planladıkları pek çok detayı da düşünüp, kaygılanır ve hatta strese girerler. İş yerindeki konumları, tatile gidip-gide-meyecekleri, gideceklerse nereye gidecekleri, çocuklarını yurtdışına gönderip gönderemeyecekleri, daha iyi bir eve taşınıp taşınamayacakları, toplantıya zamanında yetişip yetişemeyecekleri gibi sayısız endişeleri vardır.

Para konuları da din ahlakını yaşamayan insanların akıllarını en çok meşgul eden, onları en çok kaygılandıran konuların başında gelir. Paralarının yetip yetmeyeceği endişesi hem günlük yaşamlarında hem de ileriye dönük planlarında büyük yer tutar. Çünkü hem dünyaya yönelik büyük hırslar içindedirler hem de para biriktirip harcamak istemezler. Bu da geleceğe yönelik korkulara kapılmalarına neden olur. Bundan dolayı imkanları olsa dahi paralarını hayra harcamaktan kaçınırlar, insanlara yardım etmezler. Maddi durumu iyi olan da kötü olan da aynı endişeyi duyar ve cimrilik eder. Oysa insanlara rızık verip, onları besleyen Allah'tır. Allah'a tam anlamıyla güvenmiş olsalar zaten hiçbir sıkıntı çekmezler. Fakat bu güveni yaşamadıkları için böyle bir kolaylıktan da mah-

rum kalırlar. Allah insanlara verdiği mallarla onları dener ve bu malları Kendi rızası doğrultusunda kullanmalarını ister. Ama geleceğe yönelik cahilce korkular yüzünden çoğu insan bencil bir tutum sergiler. Allah ayette onların bu durumuna şöyle dikkat çekmiştir:

Şeytan, sizi fakirlikle korkutuyor ve size çirkin-hayasızlığı emrediyor. Allah ise, size kendisinden bağışlama ve bol ihsan (fazl) vaadediyor. Allah (rahmetiyle) geniş olandır, bilendir. (Bakara Suresi, 268)

Bundan başka insanları saran ileriye dönük korkulardan biri de yaşlanmadır. Alınan her türlü tedbire rağmen bedende önüne geçilemez yaşlılık alametlerinin, kırışıklıkların, sarkmaların oluşması, saçın dökülmesi, beyazlaması, görme, duyma kusurları gibi yeni yeni hastalıkların ortaya çıkması kaçınılmazdır. Bu ihtimallerin her biri din ahlakından uzak yaşayan bu insanlarda ciddi endişelere sebep olur. Bundan başka herhangi ciddi bir hastalık durumunda çocuklarının kendilerine bakıp bakmayacağını kaygısını duyarlar. Ne şekilde ve nerede öleceklerini düşünüp korkarlar. Yaşlılarda en çok görülen korkulardan biri de eşlerden birinin ölmesi durumunda diğer tarafın tek kalma korkusudur. İki taraf da içten içe, "ya o ölürse, ben nasıl tek başıma yaşarım" diye bir endişe içindedir.

Burada sayılanların her biri din ahlakını yaşamayan insanların geleceğe yönelik ciddi kaygı ve korkularıdır. Din yaşanmadığı takdirde bu endişelerin duyulması kaçınılmazdır. Müminler içinse durum daha farklıdır, onlar bu tür korkuların hiçbirini yaşamazlar. Herşeyin Allah'ın kontrolünde olduğunu bilir, başlarına gelen herşeye hayır gözüyle bakar, Allah'ı dost edindikleri için yardımı da yal-

nızca Allah'tan beklerler. Ayrıca dünyada korkulacak hiçbir konu olmadığını da bilirler. Geleceklerine yönelik konularda Allah'ın en hoşnut olacağı tercihleri yapıp, ellerinden gelen çabayı gösterip, Allah'ın çizdiği kadere teslim olurlar. Ayette onların bu bakış açısı şöyle tarif edilir:

De ki: "Allah'ın bizim için yazdıkları dışında, bize kesinlikle hiçbir şey isabet etmez. O bizim Mevlamızdır. Ve mü'minler yalnızca Allah'a tevekkül etmelidirler." (Tevbe Suresi, 51)

Din ahlakı samimi olarak yaşandığında insanların üzerinden pek çok dert ve tasa doğal olarak kalkar, herkes huzurlu ve rahat bir yaşam sürer. Kuran ahlakı tüm bu kaygılara çözüm olur. İnsanlar rahatlar, üstlerinden büyük bir yük kalkar. Çünkü bu insanlar karşlarına çıkan her olayın Allah'ın bir imtihanı olduğunu bilir, bunun rahatlığı ile hareket ederler. Bir zorlukla karşılaştıklarında tevekkül ederek ecir kazanacaklarını, bir nimetle karşılaştıklarında da Allah'a şükrederek yine ahiretleri için fayda sağlayacaklarını unutmazlar. İşte bu tatmin bulmuş ruh hali, din ahlakının iman edenlere sağladığı bir ayrıcalıktır. Fakat bu ayrıcalığa sahip olabilmek için herşeyden önce Allah'a kuvvetli bir iman, tam bir güven ve teslimiyet şarttır. Ancak bu özelliklere sahip olan insanlar bu endişelerden arınabilirler. Diğerleri ise yaşadıkları bu tür endişe ve korkularla iman etmemelerinin cezasını daha dünyadayken almaya başlarlar.

Din Ahlakını Gereği Gibi Yaşayan İnsanlar Tevekküllü Olurlar

Kendilerini Allah'a teslim etmek istemeyen, din ahlakını yaşamayan, bundan dolayı da ruhlarında sürekli isyankarlığı, karamsarlığı ve umutsuzluğu yaşayan insanlar başlarına gelen her türlü olayı tesadüflerin eseri olarak değerlendirirler. Tüm hayatları boyunca da bu bakış açısının getirdiği güvensizlik, tedirginlik ve belirsizliğin gerilimini yaşarlar. Müminlerde olduğu gibi, her durumda Allah'a güvenmenin ve bütün olayların Allah'ın çizdiği bir kader üzerine geliştiğini bilmenin avantajını yaşayamazlar. Hayır ya da şer olsun, herşeyin Allah'ın dilemesiyle, insanların denenmesi için yaratıldığını ve her türlü olayda Allah'ın bildirdiği şekilde davrandıklarında huzura kavuşacaklarını bilmezler. Kendileri için dinsizliği seçmiş olmanın azabını böylelikle küçük büyük her olayda yaşarlar.

Bu insanlar yaşadıkları her olayı çok fazla önemser, gündelik ve basit olayları büyütüp, dünyanın en önemli meselesiymiş gibi düşünürler. Bu nedenle işler kendi planladıkları ya da istedikleri gibi gitmediğinde de hemen olumsuz gözle değerlendirirler. Anında karamsarlığa kapılıp, ümitsizliğe düşerler, bunu başlarına gelen bir felaket olarak görür ve bir türlü çıkış yolu bulamazlar. Başlarına olumsuz gibi gözükken ani bir olay gelince şiddetli üzüntü duyar, ağlar, isyan ederler. Allah'a teslim olmadıkları için herşeyin O'nun kontrolünde olduğunu da idrak edemezler.

Günlük olayların gidişatına göre inişli, çıkışlı bir ruh hali yaşarlar. Bu yaşantı içinde onların üzölmelerine, huzursuz olmalarına, bunalıma girmelerine sebep olacak çok fazla detay vardır. Tüm günleri ve hatta ömürleri bu

Din ahlakının yaşanmadığı toplumlarda hüznün, gözyaşı, stres, sıkıntı, öfke ve bunalımlar birbirini izler. Oysa herşey Allah'ın kontrolü altındadır. Bu gerçeğe iman eden insanlar için kötülük diye bir şey yoktur, herşey onlar için hayırla sonuçlanacaktır. İnkâr eden insanlar ise üzüntü duyup, öfkelenedikleri olayların ne kadar anlamsız olduğunu ölüm ile karşı karşıya geldiklerinde anlayacaklardır.

... Olur ki hoşunuza gitmeyen bir şey, sizin için hayırlıdır ve olur ki, sevdiğiniz şey de sizin için bir şerdir. Allah bilir de siz bilmezsiniz.

(Bakara Suresi, 216)

tip üzüntü ve hayıflanmalarla geçer. Bu tevekkülsüzlüklerini anlık olayların yanı sıra, hayatları boyunca karşılaştıkları her durumda görmek mümkündür.

Söz gelimi bir ev kadını için evi, ailesi ve evde yapması gereken işleri dünyanın en mühim konularıdır. Eğer bu konularda aksaklık gibi görünen, halledemediği bir durum oluşursa, bunun Allah'ın kontrolü dahilinde olduğunu ve kendisi için mutlaka hayırlı olduğunu hiçbir zaman düşünemez. Başına gelen en ufak olayda hayıflanmaya, söylenmeye başlayıp, sıkıntılı bir ruh hali içine girer. Oysa bu derece sıkıntısını yaptığı şey en fazla ocakta unutup yaktığı bir yemek veya elektrik süpürgesindeki bir aksaklıktan başka birşey değildir. Ancak Allah'a teslimiyetli olmadığı ve din ahlakını da yaşamadığı için en basit sorunlar dahi ona büyük bir azap vesilesi olur.

Aynı zihniyet, bu ev kadının büyük bir holdingte yönetici olan ve işleriyle ilgili birtakım sorunları olan kocası için de geçerlidir. Ona göre karısının evde uğraştığı

işlerin, derdine düştüğü sıkıntıların hiçbir önemi yoktur, hepsi küçük şeylerdir. Ancak kendi işleri hem çok önemli hem de hayati konulardır. Bu konularda oluşan problemlere olumlu gözle bakıp, herşeyin Allah'ın kontrolünde olduğunu düşünmediği için de psikolojik olarak büyük sıkıntılara girer. Aynı durum din ahlakını yaşamayan çocukları için de geçerlidir. Onlar da bütün dünyanın, gittikleri okuldan ibaret olduğunu düşündükleri için 10-15 yıllık okul hayatları boyunca bir türlü rahat edemezler. Bir sınavları iyi geçtiyse diğerinin kötü geçmesi mutsuz olmaları için yeterlidir. Ayrıca arkadaş gruplarıyla ilişkileri, onlar arasında aranan, beğenilen bir kişi olup olamamaları gibi konular da sıkıntıya düşmelerine sebep olacak muhtemel olaylardır. Annelerinden, babalarından ve çevrelerinden karamsarlığı, umutsuzluğu, çözümsüzlüğü ve sürekli şikayet etmeyi öğrenmişlerdir. Artık bu ruh hali üzerlerine yerleşmiştir. Oysa bu ruh halinin yegane sebebi din ahlakını yaşamamaları, Allah'ı tanımamaları ve O'na güvenmemeleridir.

Din ahlakını yaşamayan toplumlardan örneklerini verdiğimiz bu insanların her biri nasıl ki dünyanın en önemli sorunlarına sahip olduklarını düşünüp, çözümler arıyor ama sürekli ümitsizlik ve karamsarlık içinde yaşıyorlarsa, bu toplumun daha üst konumlarında ve mevkiilerinde olan insanlar da karşılaştıkları durumlarda aynı karamsar ruh halini yaşamaktadırlar.

Oysa herşey Kuran'da gösterilen çözümler yönünde değerlendirilirse ve en olumsuz görünen olayda bile Allah'tan gelen bir hayır olduğu unutulmazsa, insanları ümitsizliğe sevk eden bir ortam oluşmaz. Kuran ahlakı Allah'ın bildirdiği şekilde yaşanırsa insanların tüm ka-

ramsarlıkları, yılgınlıkları sona erer. Küçük büyük her konuya, başlarına gelen her olaya güzel gözle bakar, bunlardan kendilerine faydalar ve öğütler çıkarırlar. Hem kişilerin şahsi yaşamlarına hem de toplum hayatına huzur gelir.

Din ahlakı gereği gibi yaşandığında hiç kimse olayları tesadüf ya da rastlantı gözüyle değerlendirmez. Herkes her olayı Allah'ın tespit ettiği kader çerçevesinde değerlendirip, bunların ardındaki yaratılış hikmetlerini, Allah'ın bu olaylar vasıtasıyla insanlara verdiği dersi anlamaya çalışır. Bu yüzden din ahlakı yaşandığında kimse keşke demez; "Keşke dün gitseydim, başıma bunlar gelmezdi... Eğer bu okula başlamasıydım, Amerika'ya gidebilirdim... Keşke yarım saat önce gelseydiniz, beyefendiyi görürdünüz... Keşke bu yoldan gitmeseydik, trafik çokmuş... Keşke seninle evlenmeseydim, gençliğim gitti... Keşke bu elbiseyi giymeseydim, bütün gecem rezil oldu... Keşke dışarı çıkmasaydım, hastalanmazdım... Keşke yola gece çıkmasaydı, başına bu kaza gelmezdi... Keşke başka doktora gitseydi, daha çabuk iyileşebilirdi... Keşke o uçakta olmasaydı, ölmezdi..." gibi sözler sarf etmez. Dünya hayatları boyunca Allah'ı unutarak, dini göz ardı ederek yaşayan insanlar yaşamlarını hep "keşke"lerle geçirdikleri için ahirette de onları keşke diyecekleri başka konular beklemektedir. Ama elbette ki bu keşkeler kendilerine hiçbir yarar sağlamayacaktır:

Ateşin üstünde durdurulduklarında onları bir görsen, derler ki "keşke (dünyaya bir daha) geri çevrilseydik de Rabbimizin ayetlerini yalanlamasaydık ve müminlerden olsaydık". (Enam Suresi, 27)

DİNSİZLİĞİN İNSAN ÜZERİNDEKİ TAHRİBATLARI

Bir toplumdaki bireylerin din ahlakını yaşamamaları neticesinde ruhsal ve fiziksel yapıları üzerinde derin tahribatların oluşması kaçınılmazdır. Bu bölümde dinsizliğin insanda yaptığı maddi ve manevi tahribatları ele alacağız.

Din ahlakını yaşamayan insanların Allah'a güvenip teslim olmamaları hayatlarını sürekli üzüntü, sıkıntı ve stres içinde geçirmelerine sebep olur. Bu yüzden psikolojik kökenli pek çok hastalığa yakalanırlar, vücutları çok hızlı yıpranır, kısa sürede yaşlanıp çökerler. Yaşadıkları ruhsal sıkıntının etkisi bedenlerinin her noktasında kendisini gösterir.

En sağlıklı, gösterişli, genç ve güzel bir insan bile bu etkiler sebebiyle kısa bir müddet sonra tanınmayacak hale gelebilir. Genç yaşlarda, yaşlıları olan müminlerde görülmeyen fiziksel bozukluklar onlarda belirmeye başlar; gözleri donuk ve cansız olur, saçları çok dökülür, mat ve seyrek olur, erkeklerde kellik daha sık görülür. Psikolojik durumlarının bir sonucu olarak derileri kalınlaşır ve sertleşir, esnekliğini kısa sürede kaybeder. Derilerinin rengi kirli bir sarı veya koyu esmer bir renk alır ki nitekim, zilletli bir görünümdür bu... Hiç kuşkusuz bunda Kuran'daki temizlik anlayışının yaşanmamasının etkisi de büyüktür. Bunlar Kuran ahlakının yaşanmadığı ve yol gösterici olarak benimsenmediği toplumlarda çoğu kişide görülen özelliklerdir, herkeste o kadar yaygındır ki artık

doğal karşılanır olmuştur. Dolayısıyla dinsiz bir ortamı tercih etmelerinin karşılığını daha dünyada iken alırlar ama elbette bunun bir de ahiretteki karşılığı vardır.

Müminler ise psikolojik yönden sağlıklı oldukları, hiçbir zaman strese, üzüntüye, ümitsizliğe kapılmadıkları için bedenlen de sağlıklı ve dinç kalırlar. Allah'a tevekkül etmelerinin, güvenip dayanmalarının, herşeye hayır gözüyle bakmalarının, Allah'ın kendilerine olan güzel vaat ve müjdelerinin sürekli sevincini içlerinde taşımanın olumlu etkisi tüm fiziksel özelliklerine de yansır. Tabii ki bu durum, dini tam anlamıyla kavrayan ve vicdanını tam kullanarak, Kuran ahlakını hakkıyla yaşayan kimseler için geçerlidir.

Elbette ki onlar da hastalıklara yakalanır ve doğal olarak yaşlanırlar, ancak diğerleri gibi psikolojik kaynaklı bir çöküntü şeklinde değildir bu. Hastalık, yaşlanma ve ölüm kuşkusuz bütün insanlar için geçerlidir. Fakat tüm bunların hızlı, yoğun ve yıkıcı olması din ahlakından uzak yaşam ve düşünce tarzının kazandırdığı olumsuz psikolojiyle doğrudan alakalıdır. Bütün yaşamını Allah'a dayanarak, güvenerek, her olayda bir hayır arayarak, huzurlu ve mutlu geçiren bir insan üzüntü ve sıkıntılardan uzak olacağı için bedeninin göreceği zararlar da doğal olarak daha az olacaktır.

Din ahlakını yaşamayan bir toplum, manevi açıdan dinin sunduğu rahatı ve huzuru bir türlü elde edememeye, hem psikolojik hem de fiziksel olarak birtakım zorluklarla karşılaşmaya mahkumdur. Toplum bunun örnekleriyle doludur.

Günümüzde çağın hastalıkları olarak isimlendirilen iki şey vardır: Stres ve depresyon. Bu iki hastalık kişiyi

Dinden uzak bir toplum yapısında, insanlar basit menfaatleri için her türlü acımasızlığı ve haksızlığı yapabilecek bir ahlak geliştirirler. Darwin'in evrim teorisinden kaynak bulan bu ahlak, insanların kıyasıya bir çıkar mücadelesi sürdürmelerini ve bu mücadelede güçlülerin galip gelmesini öngörür. Sonuçta toplumda şiddet, hırsızlık, yolsuzluk gibi suçlar giderek artar. Bazıları bu çıkar mücadelesinde üstün gelerek katı ve vicdansız birer robot haline gelir. Bazıları ise mücadeleyi psikolojik yönden kaldıramaz, bu nedenle içlerine kapanır ve bunalıma girerler.

yalnızca psikolojik olarak zarar vermekte kalmayıp, bedeninde de fiziksel olarak çeşitli etkilerle kendisini göstermektedir.

Stres ve depresyona bağlı olarak meydana gelen rahatsızlıkların başlıcaları olanları, bazı akıl hastalıkları, uyuşturucu madde bağımlılıkları, uykusuzluk, deri, mide, tansiyon hastalıkları, nezle, migren, kemiklerle ilgili birtakım hastalıklar, böbrek dengesizliği, solunum bozuklukları, alerjiler, kalp krizi, beyinde büyüme meydana gelmesi gibi sorunlardır. Tabii ki tüm bu hastalıkların oluşma sebebi, her zaman stres veya depresyon olmayabilir. Fakat bilimsel olarak da ispatlandığı gibi bunların çıkış noktası çoğu kez psikolojik kaynaklıdır.

Kuran ahlakının hakim olduğu bir hayat ise beraberinde tevekkülü, kader inancını getirdiği için kişi rahat olur, herşeyde yalnızca Allah'ı vekil tutar, olaylar karşısında yapması gereken en hayırlı şeyi, Allah'ın en çok beğendiği ve razı olduğu davranışı sergiler. Bunun sonucu artık ne olursa olsun elinden gelenin en güzelini yapmış olmanın vicdani rahatlığı içindedir. En olumsuz sonuçla bile karşılaşsa bunun Allah'tan gelen bir deneme olduğunu ve Kuran'da tarif edilen şekilde tepki vermesi, değerlendirmesi gerektiğini bilir. Hiçbir ümitsizliğe, üzüntüye ve strese kapılmaz. Çünkü gerçek hedefi ahirettir ve önemli olan da sonsuz ahiret mükafatını kazanmak için gerektiği gibi hareket etmiş olmasıdır. Allah'a olan güçlü inancından dolayı, hiçbir olaydan hiçbir olumsuzluktan etkilenip güçsüzleşmez, daima rahat ve huzurludur. Dolayısıyla bu olumlu ruhsal ve psikolojik sağlığı, bedensel sağlığına da olumlu bir etki olarak yansır.

İşte Kuran ahlakını yaşamak ile yaşamamak

arasındaki derin farklardan biri budur. İnanmayanlar dünyayı yaşayabilmek, çok sevdikleri, değer verdikleri bedenlerini bu kısa dünya yaşamında çok iyi koruyarak, onu dünya tutkuları için kullanmak isterler. Bu şekilde karda olacaklarını düşünürler, ama yanılırlar. Kuran ahlakını yaşamamakla, değil karlı çıkmak çok büyük zarara uğrarlar. Ahiretteki büyük azabın öncesinde dünyada da bu şekilde azap görürler. Onların din ahlakını yaşamaktan şiddetle sakındırdıkları bedenleri, hiç beklemedikleri, ummadıkları bir zamanda bu şekilde tahribatlara uğrar ve çoğunlukla bunların telafisi de mümkün olmaz.

Allah insanı, din ahlakını yaşamak üzere yaratmıştır. İnsan Kuran ahlakının yaşandığı bir sisteme göre ayarlanmış, buna uygun özelliklerle donatılmıştır. Ve bu beden yaratılışına aykırı kullanıldığında maddi ve manevi olarak bozulmaya, çökmeye mahkumdur. Nitekim insan ruhuyla bedeni aslında birbiriyle çok yakından bağlantılıdır. İkisini de Allah yaratmıştır ve ikisinin de yaratılışlarına uygun kullanılmaları şarttır.

Daha önceki bölümlerde insan ruhunun, yaratılışı dışında hareket ettiğinde ne büyük felaketlere uğradığını, Allah'ın istediği güzel ahlak sistemini yaşamaması sebebiyle daha dünyadayken ne büyük eziyet çektiğini gördük. Aynı şekilde bu insanlar bedenen de şiddetli zararlar görürler. Bedenle ruhun yakın ilişkisi açık bir gerçektir. Toplumda da bunun örneklerine sık sık rastlanır. Çok neşeli, huzurlu, dünyaya güzel gözle bakabilen, başlarına gelen olaylarda güzel bir yan yakalayabilen, isyana, karamsarlığa kapılmayan insanların genelde bedenen de sağlıklı ve dinç oldukları, geç yaşlandıkları bilinir. Bu nedenle insanlara gazetelerde, dergilerde her fırsatta genç ve sağlıklı kalmaları için mutlu ve huzurlu bir yaşam sür-

meleri, güler yüzlü olmaları, iyimser olmaları, çabuk öfkelenmemeleri yönünde çağrılar yapılır. Oysa dikkat edilirse bunlar zaten din ahlakının yaşanmasıyla mümkün olan, dinde şart koşulan özelliklerdir. Kuran ahlakı tam olarak benimsenmeden ve yaşanmadan insanların bu ruh halini tam olarak elde etmeleri imkansızdır.

Din Ahlakı Yaşanmadığında Stres Kaçınılmazdır

İnsanlar arasında çok yaygın olarak görülen ve "çalışan hastalığı" olarak adlandırılan "stres" psikolojik bir rahatsızlıktır. Korku, güvensizlik, umutsuzluk, aşırı heyecan, sağlığını veya yakınlarından birini kaybetme kaygısı gibi duyguların bedende oluşturduğu genel bir gerilim durumudur.

İnsanlar strese girdikleri zaman, vücutları buna tepki gösterir ve alarma geçer. Vücutta çeşitli biyokimyasal reaksiyonlar başlar. Vücut kandaki adrenalin seviyesini yükseltir, enerji tüketimi ve vücut reaksiyonları maksimum seviyeye çıkar, şeker, kolesterol ve yağ asitleri kana bırakılır, ayrıca kan basıncı artar ve kalp atışı hızlanır.

Özellikle kronik stres çok büyük zararlara sebep olabilir, vücut fonksiyonlarını değiştirir. Stres nedeniyle vücuttaki adrenalin ve kortizon miktarı normal olmayan bir şekilde yükselir. Glikoz beyne yönlendirildiğinde kolesterol miktarı yükselir, bu da vücut için tehlike anlamına gelir. Kronik stres; kalp hastalıkları, hiper tansiyon, ülser, depresyon, solunum hastalıkları, egzama ve sedef gibi deri hastalıkları ve diğer birçok sağlık problemleri ile bağlantılıdır.

Stres ve stresin doğurduğu gerginlik ve ağrı arasında

önemli bir ilişki vardır. Stresin sebep olduğu gerginlik damarların daralmasına, kafanın belirli bölgelerine giden kan akımının bozulmasına ve o bölgeye giden kanın bir hayli azalmasına yol açar. Diğer taraftan bir dokunun kansız kalması doğrudan ağrıya sebep olur. Çünkü muhtemelen bir tarafta gergin dokunun daha çok oksijene ihtiyaç göstermesi, diğer taraftan dokunun zaten yetersiz kanla beslenmesi özel ağrı alıcılarını uyarır. Bu arada adrenalin ve noradrenalin gibi stres sırasında sinir sistemini etkileyen maddeler de salgılanmış olur. Bunlar da doğrudan veya dolaylı olarak kasların gerginliğini artırır ve hızlandırır. Böylece ağrı gerginliğe, gerginlik kaygıya, kaygı da ağrının şiddetlenmesine yol açar. (*Acar Baltaş, Zuhal Baltaş, Stres ve Başa Çıkma Yolları, s. 162*)

Ancak stresin yol açtığı en ciddi hastalıklardan birisi kalp krizidir. Araştırmalar, agresif, telaşlı, rekabetçi insanların kalp krizi oranlarının, bu davranışları az gösteren insanlardan daha fazla olduğunu göstermektedir.

Hipotalamusun başlattığı, sempatik sinir sisteminin aşırı uyarılması aynı zamanda aşırı insülin salgılanmasına ve dolayısıyla bu insülinin kanda birikmesine sebep olur. İşte bu durum sağlık açısından hayati önem taşımaktadır. Çünkü, kronik damar hastalığına yol açan şartların hiçbiri, kandaki fazla miktardaki insülin kadar kesin ve yıkıcı bir rol oynamaz."(*Acar Baltaş, Zuhal Baltaş, Stres ve Başa Çıkma Yolları, s.159, Remzi Kitabevi, 15. Basım*)

Bu durum insanın doğal dengesinin dışında olağanüstü bir durumdur. Bu olağanüstü durumun süreklilik göstermesi vücudun doğal dengesini bozar, çok çeşitli rahatsızlıklara yol açar. Uzmanlar, stresin insan vücudu üzerindeki olumsuz etkilerini şu temel maddeler altında toplamaktadırlar:

- Kaygı ve Panik: İşlerin kontrolden çıktığı hissine kapılmak.
- Terleme: Sürekli artan terleme, sık sık banyoyu kullanma isteği.
- Ses değişmesi: Kekeleye, titreyerek konuşma.
- Hiperaktiflik: Ani enerji patlamaları, zayıf diabet kontrolü.
- Uyumada zorluk çekmek: Kabus görmek.
- Deri hastalıkları: Sivilce, akne, ateş, sedef hastalığı ve egzama.
- Gastrointestinal belirtiler: Hazımsızlık, mide bulantısı, ülser.
- Kas tansiyonları: Gıcırdayan veya kenetlenen dişler, çenede ağrı, sırt, boyun ve omuzlarda ağrı.
- Düşük dereceli enfeksiyonlar: Nezle
- Migren
- Hızlı kalp çarpıntısı, göğüs ağrısı, yüksek tansiyon.
- Böbrek dengesizliği, su tutma.
- Solunum bozuklukları, kısa nefesler.
- Alerjiler
- Eklem yerleri ağrısı
- Ağız ve boğaz kuruluğu
- Kalp krizi
- Bağışıklık sisteminin zayıflaması
- Beyin bölgesinde küçülme
- Kafa karışıklığı, doğru yorumlar yapamama, iyi düşünememe, zayıf hafıza
- Aşırı kötümserlik, herşeyin kötüye gideceğine inanma.
- Kendini suçlu hissetmek, kendine güvensizlik
- Kıpırdamadan bir yerde durmada zorluk çekmek, mutlaka tempo tutmak

Dinden uzak yaşıyan insanlar, stresin kendilerine verdiği tahribatın boyutları üzerinde düşünmez ve bu yaşantı şeklini hayatın doğal süreci olarak kabul ederler. Oysa öfke, kıskançlık, stres ve bunalımlar insan üzerinde hem psikolojik hem de fiziksel açıdan ciddi tahribatlara yol açmaktadır.

• Konsantre olamama veya konsantrasyon zorluğu çekmek

- Sinirlilik, alınganlık
- Mantıksızlık
- Kendini yarımsız, umutsuz hissetmek
- Artan veya azalan iştah

Din ahlakından uzak ve onun nimetlerinden habersiz yaşayan insanlar, daima "stres" dediğimiz bu azaba katlanmaya mahkumdurlar. Düşüncelerini, hayata ve olaylara karşı olan bakış açılarını değiştirmedikleri sürece de bundan kurtulmaları mümkün değildir. Bu gerçek, stresle mücadele konusunda uzmanların yaptıkları tavsiyelerden de anlaşılmaktadır. Bu konuda tek bir örnek vermek bile yeterlidir: Örneğin Allah'ın Kuran ahlakında insanlara emrettiği konulardan birisi "öfkeyi yenmektir". Uzmanlar da strese yol açan önemli bir faktör olarak gördükleri öfke hakkında şunları söylerler:

"Karşınızdaki insan ne kadar kışkırtıcı olursa olsun sükunetinizi kaybetmeyin. Ne kadar haklı gibi gözükmüşse gözüksün (kendinizi savunma zorunluluğu hariç) şiddete başvurmayın." (*Stres ve Başa Çıkma Yolları, s. 289*)

Görüldüğü gibi, huzurlu ve sakin bir yapıya, rahat, güvenli ve endişelerden uzak bir psikolojiye sahip olduğunda bu tip hastalıklar söz konusu olmayacaktır. Bu bilimsel bir gerçektir. Huzurlu ve rahat bir psikolojinin ise ancak Kuran ahlakının yaşanmasıyla mümkün olduğu da çok açıktır.

TOPLUMSAL SORUNLAR DİN AHLAKININ YAŞANMASIYLA ÇÖZÜLÜR

Daha önceki bölümlerde din ahlakı yaşanmadığı zaman insanların nasıl bir ruh haline ve karakter özelliklerine sahip olduklarını ve bunun neticesinde ortaya çıkan insan modellerini detaylı olarak gördük. Bu bölümde ise din ahlakını yaşamaya başlayan bir toplumda asırlardır yerleşmiş bulunan sosyal yaraların nasıl bir bir ortadan kalktıklarını göreceğiz.

Her Türü Ahlaki Dejenerasyon Biter

Din ahlakının yaşanmadığı toplumların en belirgin özelliği, topluma ahlaki dejenerasyonun hakim olması ve bunun her geçen gün sınır tanımaz bir şekilde artmasıdır. Bu toplumlarda Kuran hükümleri, Allah rızası veya Allah korkusu gibi değerler yaşanmadığından, bu dejenerasyonu engelleyecek hiçbir sınırlama yoktur. Her ne kadar toplumlarda gelenek göreneklerin, insanlar veya yöneticiler tarafından geliştirilen toplumsal kuralların çeşitli önleyici etkileri olsa da, bu kuralların insanlar tarafından üretilmiş olması ve temellerinde Allah korkusunun olmaması insanların vicdansız, merhametsiz ve insaniyetsiz davranmalarını engelleyememektedir.

Örneğin ahlaksızlık yapan bir insanın daha da ahlaksız olmaması için hiçbir sebep yoktur. Bir iş yeri sahibini

düşünün. Eğer bu kişi Allah'a inanmıyor ve O'ndan korkup sakınmıyorsa zaten vicdansızlığa karar vermiş ve en küçük fırsatta bunu uygulamaya hazır hale gelmiş bir kişidir. Çünkü bir insanın kendisini yaratan varlığa itaat etmemesi, O'nun verdiği nimetleri fark edememesi ve O'nun emirlerine, yasaklarına isyan etmesi zaten vicdansızlıkların en büyüğüdür. Böyle bir insanın iş yerinde çalıştırdığı kişilere karşı kötü muamele yapması, sinirlenip hakaret etmesi, onları en az parayla en fazla sürede ve en fazla emekle çalıştırması kendi vicdanına göre oldukça makul bir davranış olacaktır. Birlikte iş yaptığı kişileri ya da şirketleri eline imkan geçtiğinde dolandırmaması, kendi şirketini büyütüp güçlendirmek, daha fazla para kazanmak için kanunsuz işlere başvurmaması için kendisini vicdanen sorumlu tutacağı bir sebep ise olmayacaktır.

Başta da değindiğimiz gibi ilahi kanunlar ölçü alınmadığında ahlaki ölçüler herkese göre değişecektir. Birine göre çok büyük ahlaksızlık olan bir konu diğere göre normal bir durum gibi gözükebilir. Bu nedenle din ahlakının yaşanmadığı toplumlarda ahlaki değerler kişiden kişiye, yaştan yaşa, bölgeden bölgeye, şehirden, ülkeden ve toplumdan topluma da değişmektedir. Tek bir değer yargısı olmadığı için de toplumda sık sık ahlaki ölçülerde tartışmalar, çatışmalar yaşanır. Her yeni nesil bir öncekine göre ahlaki değerler açısından daha dejeneredir.

Ancak burada önemli olan nokta ahlaki dejenerasyonda sürekli hızı artan bir ilerleme olmasıdır. Toplumlar eksik olan Allah inançları nedeniyle her yıl daha da yıpranmakta, bir yıl önce topluma çok uç gelen bir hareket ya da kavram, bir yıl sonra toplumun tüm fertleri tarafından makul karşılanmaya başlanmaktadır. Fakat bu

Bugün dünyanın dört bir yanında büyük bir azgınlık ve saldırganlık sergileyerek ortaya çıkan eşcinseller, dinsiz toplumun ürünlerinden biridir. Kuran'da bu kötü ahlak şöyle men edilmektedir:

"Gerçekten siz kadınları bırakıp şehvetle erkeklere yaklaşıyorsunuz. Doğrusu siz, ölçüyü aşan azgın bir kavimsiniz."

(Araf Suresi, 81)

elbette o toplumdan çok şey götürmekte, dinsizliğin getirdiği kötü ahlak her geçen gün daha da şiddetlenmektedir. İlginç olan ise ahlaksızlık modernizme eş gösterilererek, topluma bu yönde telkin verilmesidir. "Modern toplumun, 21. yy insanı özgür, rahat ve sınırsız olmalıdır" şeklindeki sapkın anlayış, dinsiz ideologlar tarafından toplumlara yerleştirilmektedir.

Ahlaksızlığın yaşı her geçen gün daha da küçülürken, yapılan ahlaksızlık çeşitleri de çoğalmaktadır. ABD ve Avrupa'da çocuk katillerinin sayısında önemli bir artış söz konusudur. Uzak Doğu ülkelerinde de çocuklar küçük yaşlardan itibaren kendilerini fuhuş pazarının ortasında bulmakta, her tür sapık ilişkiye alet olmaktadırlar. 80'li yıllarda cinsel sapıklıklar kimsenin ağzına dahi alamadığı utanılacak kavramlarken, günümüzde bu tür ilişkiler normal karşılanabilmekte, hatta bu ahlaksızlıkları yapanlara sempatiyle bakılabilmekte, buna karşı çıkanlar ise modern

olmamakla (gerici olmakla) suçlanmaktadır. Toplumlardaki dinsiz insanların bu çabaları ayette şöyle tarif edilir:

Çirkin utanmazlıkların (fuhşun) iman edenler içinde yaygınlaşmasından hoşlanana, dünyada ve ahirette acıklı bir azab vardır. Allah bilir, siz ise bilmiyorsunuz. (Nur Suresi, 19)

Buna karşın din ahlakı yaşandığında ahlaki dejenerasyon olması mümkün değildir. Herşeyden önce kişiler fert fert Allah'tan çok korktukları için zaten ahlaksızlığa yanaşmazlar. Bunun için ise Kuran'ın hükümlerine uymaları yeterlidir. Örneğin aşağıdaki ayette Allah'ın istediği ahlaki ölçüler çok açık olarak bildirilmektedir:

Şüphesiz Allah, adaleti, ihsanı, yakınlarına veremeyi emreder; çirkin utanmazlıklardan (fahşadan), kötülüklerden ve zorbalıklardan sakındırır. Size öğüt vermektedir, umulur ki öğüt alıp-düşünürsünüz. (Nahl Suresi, 90)

Yukarıdaki ve benzeri ayetlerdeki hükümleri bilen müminlerin bunların dışına çıkması mümkün değildir. Bu nedenle inanmış insanlardan oluşan bir toplumda ahlaksızlıkların olması ve yaşanması imkansızdır.

Bunun dışında istisna olarak kişilerden kaynaklanan bir hata olursa buna da diğer müminler göz yummayacakları için yine ahlaksızlık yaşanmayacaktır. Hele cahiliye toplumunda olduğu gibi ahlaksızlıkların teşvik görmesi, yaygınlaşması söz konusu dahi olamaz. Çünkü müminlerin en önemli özelliklerinden biri de ayetlerde sıkça belirtildiği gibi birbirlerine iyiliği emredip, kötülükten men etmeleridir:

Mümin erkekler ve mümin kadınlar birbirlerinin velileridirler. İyiliği emreder, kötülükten

sakındırırlar, namazı dosdoğru kılarlar, zekatı verirler ve Allah'a ve Resûlüne itaat ederler. İşte Allah'ın kendilerine rahmet edeceği bunlardır. Şüphesiz, Allah, üstün ve güçlüdür, hüküm ve hikmet sahibidir. (Tevbe Suresi, 71)

Kuran ahlakının yaşandığı bir toplum ahlaki yönden son derece seçkin olur. Çünkü müminler güzel ahlak konusunda birbirleriyle yarışır (Al-i İmran Suresi, 114) ve birbirlerini teşvik ederler. (Fussilet Suresi, 33) Kendilerine güzel bir öğüt ve tavsiyede bulunduğu da hemen uygularlar. (Zümer Suresi, 18) Kuran'da Allah, dini yaşayan insanlardan meydana gelen bir toplumun bu özelliklerinden şöyle bahseder:

Siz, insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmetsiniz; maruf (iyi ve İslam'a uygun) olanı emreder, münker olandan sakındırır ve Allah'a iman edersiniz... (Al-i İmran Suresi, 110)

Kuşkusuz böyle bir toplumun ahlaki yönden dini yaşamayan toplumlara göre ne derece üstün ve seçkin olduğu açıktır.

Din Ahlakının Yaşanması İle Aile Yapısındaki Bozukluklar Ortadan Kalkar

Toplumların sağlam bir sosyal yapıya sahip olabilmesi sağlam bir aile yapısıyla mümkündür. Aile dejenere edildiği zaman toplumun dejenerasyonu da kaçınılmazdır. O nedendir ki dinsizliği ilke edinmiş ideolojiler - komünizm, sosyalizm vb.- öncelikle aileyi hedef alırlar. Nikah, annenin değerliliği, mahremiyet, sadakat, namus,

iffet gibi değerleri ortadan kaldırmayı amaçlarlar. Dinsiz toplumlara yön veren felsefeciler ve önderler bu yüzden bu değerleri önemsiz ve kıymetsiz gösterecek telkinlerde bulunurlar. Örneğin eskiden nikahsız beraberlikler toplum tarafından reddedilirken, günümüzde gayet doğal karşılanır olmuştur. Yine nikahsız beraberliklerin yaşı öylesine küçülmüştür ki, ortaokul çağındaki çocukların arasında bile bu durumun çok yaygınlaştığı bilinmektedir.

Toplumun genelinde evliliğe olan bakış açısı yanlıştır. Genç kızlar evliliği hayatlarını garanti edecek bir sigorta olarak görürler. Hal böyle olunca tek ölçü maddiyat olur. Bazen buna mevki, dış görünüm, çevre gibi özellikler de eklenir. Ancak en geçerli ölçü paradır. Dolayısıyla cahiliye toplumundaki evliliklerin büyük bölümünde erkeklerde aranan özellik mal ve paradır. Para, mevki, dış görünüm gibi her an, her insanın rahatlıkla yitirebileceği şeyler üzerine bina edilen bir evliliğin ne derece sağlıklı olabileceğini anlamak için boşanma istatistiklerine bakmak yeterlidir. Çünkü bilindiği gibi boşanmalarda yıldan yıla bir artış gözlenmektedir.

Evliliği çökerten sebeplerden bir diğeri de erkeklerin eşlerinde aradıkları özelliklerdir. Bilindiği gibi genel olarak erkeklerin evlenirken aradıkları özelliklerin başında güzellik gelir. Buna bir de kadının iyi bir eğitim alması ve becerikli olması eklenebilir. Tabii ki iki tarafın da aradığı bu özelliklere sahip olmak kötü bir şey değildir, ancak evlilik gibi sağlam olması gereken bir kurum sadece bunlar üzerine bina edilirse, bu özelliklerin yitilmesi durumunda bu evliliğin yıkılışını seyretmekten başka bir alternatif de kalmaz.

Oysa evlilikte sadakat, vefa, sevgi, saygı gibi kavram-

lar çok önemlidir. Ancak, kişileri bağlayıcı din ahlakının sağlam değerleri olmadan bu özellikler sağlanamaz. Dolayısıyla dini değerler olmadan böyle bir evliliğin yıkılması çok kolay olur.

Bu tür bozuk mantıklar üzerine kurulan evliliklerde sağlam bir alt yapı olmaması sebebiyle sevgi ve saygı kısa sürede yitirilir ve eşler birbirlerini tanıyamaz hale gelirler. Bu durum gün geçtikçe artan kavgaları, anlaşmazlıkları, ithamları beraberinde getirir. Bir müddet sonra bu durum kabullenilir ve toplumdaki evliliklerin klasik kısır döngüsüne girilir. Doğan çocuklar da bu ortamda yetişirken psikolojisi bozuk, ruh hali dengesiz nesiller oluşmaya başlar. Kuşkusuz dinsiz toplumlarda insanlar, ailelerinden gördükleri doğrultuda sevgi ve saygıdan uzak bir karakter geliştirirler.

Din ahlakını bir yol gösterici olarak kabul etmeyen toplumlarda, aile yapısında bozukluklar çok yaygın olarak görülür. Özellikle paranın aile fertleri arasındaki ilişkilerde çok önemli bir rolü vardır. Bol para veren bir erkek, eşi tarafından her zaman çok sevilir ve ilgi görür, aynı şekilde paralı bir baba çocuklar için önemli bir unsurdur. Ancak bu sevgi ve ilginin ne derece candan olduğunu tahmin etmek güç değildir. Aile reisinin işlerinin bozulması ve verdiği paranın azalması durumunda ise genellikle bu sevgi ve ilgi yerini birden kırgınlığa bırakır. Para yüzünden sık sık sürtüşmeler, kavgalar baş gösterir. Herhangi bir iflas ya da işlerin bozulması durumunda ise kişinin eşi tarafından terk edilmeme garantisi yoktur. Çoğunlukla da bu tür durumlarda evliliklerin hemen bittiği görülür. İşte bu durum Kuran ahlakını yaşamamanın sonuçlarından biridir.

Cahiliye toplumunun evliliğe olan bu bakış açısına karşın müminlerin bakışı çok farklıdır. Onlar evliliğin sonsuza kadar sürmesi niyetiyle evlenirler, çünkü öldükten sonra kendilerini sonsuz bir yaşamın beklediğini bilirler. Eşlerini seçerken en önemli ölçüleri Allah'a yakın (takva) olması, diğer bir deyişle Allah'ın istediği Kuran ahlakını yaşamasıdır. Çünkü diğer bütün özelliklerin geçici olduğunun farkındadırlar. Evlilik yaşamı sırasında iki taraf da tek ölçü olarak Kuran'ı aldığı için çok uyumlu bir birliktelik olur, ilişkilerinde sevgi ve saygı hakimdir. Bir tarafın hata yapması durumunda hemen diğer kişi Kuran ahlakına davet eder ve problem çözülür. Çünkü bu davet karşısında mümin olan bir kişinin kayıtsız kalması imkansızdır. Bu nedenle Allah'tan korkan ve iman sahibi insanların yaptıkları evlilikler çok sağlam olur.

Aile denilince yalnızca eşler arasındaki ilişkiyi düşünmek de hata olur. Çocukların anne babalarına ve diğer aile büyüklerine karşı tavırları da din ahlakının yaşandığı bir ortamda çok saygılı ve hürmetkar olur. Sevgide saygıda kusur olmaz. Günümüz ailelerinde olduğu gibi evlerde bağırma, çağırma, saygısız üslup ve konuşmalar olmaz. Ortama sürekli bir huzur ve sevinç hakim olur. Aile ortamları insanların koşa koşa gitmek istedikleri yerler haline gelir. Çocuklar anne babalarını velinimetleri olarak görür ve severler. Aileler çocuklarını Allah'ın bir emaneti olarak görür ve korurlar. Aile denilince akla sıcaklık, sevgi, güven, dayanışma gelir. Ama tekrar belirtmekte yarar vardır ki bu mükemmel ortama ancak ve ancak din ahlakının tam, eksiksiz ve samimi olarak yaşanmasıyla, Allah korkusu ve sevgisine sahip olmakla ulaşılabilir.

Kumar Dehşeti Sona Erer

Din ahlakı yaşanmadığında oluşan karanlık tabloda en dikkat çeken yönlerden birisi de insanların, içki ve kumar üzerine kurulu yaşam tarzlarıdır. Din ahlakını yaşamadıkları için tevekkülün, sabrın, umut etmenin ne olduğunu bilmeyen bu insanların herhangi bir zorlukla karşılaştıklarında yaptıkları ilk iş içkiye ve kumara başvurmaktır.

Herhangi bir işleri ters gittiğinde, canları sıkıldığında, kızdıklarında, üzüldüklerinde hatta neşelendiklerinde dahi hemen içkiye sarılıp kendilerince "efkar dağıtırlar". Oysa yaptıkları, başta kendileri olmak üzere tüm çevrelerine zarar vermekten başka bir şey değildir. İçtikleri içkinin dozu arttıkça şuurları daha da kapanır ve artık belli bir seviyeden sonra yaptıkları herşey aşırı alkollü olmaları nedeniyle bir makuliyet kazanır. Böyle bir durumda kişinin çevresine hakaretler yağdırması, toplum içinde hiç yapılmayacak uygunsuz bir hareketi gülerек yapması veya günlük hayatta iş güç sahibi bir kimseyken içki masasında hüngür hüngür ağlaması, cahiliye tabiriyle "dağıtması" toplum tarafından da doğal karşılanan acizliklerdir.

İnsanların içkiyle şuurlarını kapatmaları, bunun sonucunda çevrelerine verdikleri her türlü zarar, hayat boyu kazandıkları herşeylerini kumara yatırıp kaybetmeleri, kavgalar, cinayetler, intiharlar dinsizliğin ne kadar büyük bir zulüm getirdiğinin en açık delilleridir. Bu gerçek, ayetin ifadesinden de anlaşılmaktadır:

Ey iman edenler içki, kumar dikili taşlar ve fal okları ancak şeytanın işlerinden olan pisliklerdir. Öyleyse bunlardan kaçının, umulur ki kur-

tuluşa erersiniz. Gerçekten şeytan, içki ve kumarla aranızda düşmanlık ve kin düşürmek, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz, değil mi? (Maide Suresi, 90-91)

Kuran ahlakı kumarı yasakladığı için müminler buna hiçbir zaman yanaşmazlar. Bunu Allah korkularından dolayı yapmazlar. Her ne olursa olsun, ne kadar zor durumda da kalsalar, ne kadar cazip tekliflerle de karşılaşsalar, ne kadar baskı da görseler, ne kadar teşvik de edilseler bu konuda taviz vermeleri söz konusu olmaz. Din ahlakında bunlara karşı getirebilecek mazeretler, makul gerekçeler yoktur. Kimse bahane öne sürme şeklinde bir ahlaksızlıkta bulunmaz. Çünkü bir şey haramsa bunun tavizi, esnekleştirilmesi, uygulanmaması olamaz.

Din ahlakı yaşanmadığında ise insanların değer yargılarına ve ölçülerine güven olmaz. Çünkü yere, zamana, kişiye, ortama göre değerler de, kişiler de değişirler. Bunlara bağlı olarak çok farklı yorumları olur. Örneğin kumar ve benzeri kötülükler bazı ortamlarda kötü olarak kabul edilirken, bunu kötü kabul eden insanlar tarafından bazı ortamlarda oynanması ya da yapılması normal karşılanır. Otellerde, eğlence yerlerinde oynanması mahsurlu görülmez. Prensip olarak oynamayan biri dahi bu tarz bir yere gidince prensibini bozar ve oynar.

Bir şey kötü ise veya ahlaksızlık olarak kabul edilirse buna hiçbir yerde ve hiçbir şekilde yanaşılması gerekir. Yere, zamana ve insanlara göre farklılaşmak oturmamış bir şahsiyetin göstergesidir. Din ahlakının habersiz bir kimsenin de kuvvetli bir şahsiyet ve irade geliştirmesi mümkün değildir.

Uyuşturucu, kumar, alkolizm, şiddet gibi toplumsal hastalıklar, insanların Allah'ı unutmalarının kaçınılmaz sonuçlarıdır. Allah'ın kendi üzerindeki nimetini bilen ve O'na karşı olan sorumluluğunun farkında olan bir insan, elbette bu hastalıkların hiçbirinden etkilenmez.

Uyuşturucu Sorunu Kalmaz

"Birleşmiş Milletler tarafından hazırlanan 1997 Uyuşturucu Raporunda dünyada 200 milyon kişinin uyuşturucu kullandığı belirtildi..." (27 Haziran 1997, Yeni Yüzyıl Gazetesi)

Hemen her gün, radyo ve televizyon haberlerinde veya okunan gazetelerde uyuşturucu ile ilgili bir haber olması günümüzde artık olağan karşılanan olaylardan biridir. Oysa biraz düşünülduğünde yeryüzündeki canlılar arasında en şuurlu varlık olan insanın birkaç miligramlık bir maddeye onsuz yaşayamayacak, o olmadığına bilincini yitirerek, kriz geçirecek derecede bağımlı olması çok anormal bir durumdur. Üstelik bu insanların sayısının azımsanmayacak derecede olduğu da göz önüne alındığında durum iyice şaşırtıcı hale gelir.

"Bir kere denemekten hiçbir şey olmaz" mantığıyla başlayıp kısa zamanda uyuşturucu müptelası haline gelen insanların tamamı bilinç altında bir isyan ruhu taşımaktadırlar. Çünkü genelde uyuşturucuya başlamanın kendilerince makul sebepleri vardır. Şahsi iradesizliklerini ve zayıflıklarını görmezlikten gelip tüm suçu çevreye verirler. Aile ortamında yaşanan huzursuzluklar, okuldaki veya işteki başarısızlıklar, çevreyle uyumsuzluklar, maddi olanaksızlıklar, olayların istedikleri gibi gelişmemesi veya herhangi bir sebepten dolayı canlarının sıkılması bu kişilerin isyana yönelmeleri için yeterli olmaktadır. Artık bundan sonra karşılarına çıkan herşeyi kötü, olumsuz olarak değerlendirmeye başlarlar. Gittikçe bunalımlı ve karanlık bir ruh haline girerler.

Hayatta kendilerini herşeye karşı çok güçsüz hissederek, Allah'ı dost olarak tanımadıkları için de hiçbir da-

yanakları yoktur. Tek çözümün herşeyi unutmak, şuuru tamamen kapatıp kendinden geçmek olduğunu düşündükleri için her geçen gün uyuşturucunun dozunu biraz daha artırır, kendi elleriyle ölüme hızla yaklaşırlar. Bütün bunlarla birlikte ölümden sonra asıl hayatın başlayacağına inanmadıkları ve yok olacaklarını düşündükleri için kendilerince dolu dolu yaşayıp eğlenmek istedikleri dünya hayatının bu derece kaba dönmeye ve her geçen gün hem beden hem de ruhen çökmeleri onları daha da çıkmaza sokar.

İşte içinde buldukları bu korkunç ruh hali, bunalmaları, kinleri, öfkeleri, isyanları, Allah'ın rızası yerine nefislerini tercih etmelerinin, yani vicdanlı davranmalarının onlara dünyadaki karşılığıdır aslında.

Oysa Allah insanlara akıl, irade, vicdan vermiş ve Kendi rızasına uygun olarak hareket edildiğinde hem dünyada hem ahirette güzellikler vaat etmiştir. Ancak bunun tersini yaşamayı tercih edenlere de dünyada da ahirette sıkıntı isabet etmektedir. İşin gerçeği; Allah'a yakınlaşmak için yol arayan hem Allah'ı hoşnut ederek sonsuz cennet yurduna girmeyi umabilir hem de dünyada rahat ve huzurlu bir yaşam sürer.

Yerlerin, göklerin ve bu ikisi arasındaki herşeyin Rabbi olan Allah'a samimi bir yakınlık içinde olmak elbette ki o kişi için olabilecek en büyük destektir. İşte bu yüzden müminler dünyanın en güçlü ve en dayanıklı kişileridirler. Aynı zamanda iradeli ve şuuruları son derece açık insanlardır. Bu tip bir zayıflığa düşmeyecekleri gibi, kendilerine de asla böyle bir acizliği yakıştırmazlar. Onları böyle sine güçlü ve iradeli kılan şey ise Allah'a olan imanları ve O'nun gönderdiği hak dine olan bağlılıklarıdır.

Fuhuş Ortadan Kalkar

Zinaya yaklaşmayın gerçekten o 'çirkin bir hayasızlık' ve kötü bir yoldur. (İsra Suresi, 32)

Allah'ın Kuran'da haram kıldığı fiillerden biri olan zina, bunu yapan insanı, tevbe etmediği takdirde hem dünyada hem de ahirette çok aşağılık konuma düşürecek büyük bir suçtur.

Zinanın ya da fuhuşun topluma ve zina yapan insanlara maddi-manevi pek çok zararları vardır. Müminler açısından, Allah'ın bu fiilleri yasaklamış olması, bunlardan uzak durmak ve nefret etmek için yeterlidir. Unutulmamalıdır ki Allah meşru olan evliliği teşvik etmektedir.

Ayrıca, fuhuşun topluma ve insanlara verdiği aleni zararları görmek de müminlerin imanlarını artıran bir unsurdur. Kuran ayetlerinde kesin bir biçimde yasaklanan ve kınanan fuhuşu, hiçbir sınır tanımadan uygulayanların içine düştükleri durum müminler için bir ibret vesilesidir.

Bugün fuhuş yüzünden pek çok insan onurunu kaybetmiş, kendine olan saygısını ve güvenini yitirmiş, aşağılık bir yaşam çizgisini benimsemiştir. Fuhuş yüzünden çok sayıda yuva dağılmış, aileler çökmüştür. İnsanlara genel bir mutsuzluk, huzursuzluk ve aradığını bulamama psikolojisi hakim olmuştur. Oysa Allah'ın gösterdiği yola uyup, temiz olanı seçseler, diğer bir deyişle helal olan bir seçim yapsalar insanlar hem psikolojik açıdan rahat ederler, hem kendilerine güvenleri gelir, hem karşılıklı sevgi ve saygı muhafaza edilir, hem de sağlam aileler, sağlam toplumlar oluşur.

Toplumların dejenere olmasında fuhuşun rolü tartışılmazdır. Çünkü fuhuş, toplumun en temel direği olan aile yapısını hedef alır. Sonuçta kendilerine ve çevreleri-

ne saygılarını yitirmiş fertlerden oluşan bir toplum ortaya çıkar. Fuhuşun sadece para karşılığında yapıldığını düşünmek yanlıştır. Küçük ya da büyük, uzun vadeli ya da kısa vadeli herhangi bir çıkar karşılığında yapıldığında da yine aynı anlama gelmektedir. Genelde insanlar, "para karşılığı beraber olmadıklarını" söyleyerek kendilerini rahatlatmaya çalışırlar ama bu aslında bir aldatmacadır. Çünkü Allah'ın koyduğu sınırlar aşıldıktan sonra hepsi aynı anlama gelir. Allah Kuran'da gayrimeşru her türlü cinsel ilişkinin haram olduğunu bildirmiştir. Bu nedenle fuhuşu kısıtlı örnekler içinde düşünmek de hata olur.

Diğer yönden, fuhuş yapanların çoğu aslında bunun haram olduğunu bildikleri için bilinç altlarında büyük bir vicdan azabı ve huzursuzluk duyarlar. İnkâr etseler de kendilerine güvenlerini içten içe kaybetmeleri bunun bir göstergesidir.

Fuhuşun topluma getirdiği zararlardan biri de fuhuş için oluşturulan mekanlardır. Artan dejenerasyonla doğru orantılı olarak fuhuş mekanları da artmakta, bu da toplumun ahlaki çöküşünü hızlandırmaktadır. Çocuk denilecek yaştaki insanlar buraları doldurmakta, aile bağları zedelenmekte, bu yüzden sadakatsizlik ve vefasızlık sürekli artmaktadır. Oysa Allah insanları temiz, helal, güvenli, sadakatli, sevgi ve saygının hakim olduğu bir modele çağırmakta ve bunu nimet olarak göstermektedir.

Bunun yanı sıra, dünya tarihi boyunca çok sayıda insan geçimini fuhuş yaparak sağlamayı tercih etmiş, böylece aşağılanmayı seçmiştir. Bugün de fuhuş tüm dünyada kolay para kazanma sektörü olarak gösterilmektedir. Böylece para kazanma ve lüks yaşam tutkusuyla çok sayıda kişi şerefsizliği tercih etmektedir. Allah Kuran'da insanları bu tehlikeye karşı şöyle uyarır:

Şeytan sizi fakirlikle korkutuyor ve size 'çirkin hayasızlığı'emrediyor. Allah ise size Kendisinden bağışlama ve bol ihsan vaadediyor. Allah rahmetiyle geniş olandır, bilendir. (Bakara Suresi, 268)

Oysa insan eğer kendisine Allah'ı vekil kılıp, mümin onuruyla yaşamaya niyet ederse Allah onu hiç ummadığı yerlerden rızıklandırarak, karşısına pek çok imkan çıkartıp, onu Kendi rahmetiyle zengin edecektir. Ki böyle onurlu ve salih bir Müslümanın hem dünyada hem ahirette yaşayacağı hayat Allah'ın dilemesiyle nimetler içinde olacaktır. Fakat Allah imtihan için kısıtlı imkanlar da verebilir. Böyle bir durumda kişi dünyanın kısıtlılığını buna karşın ahiret yurdunun sonsuzluğunu düşünüp, sabrederse Allah katından alacağı karşılık büyük olacaktır.

Fakat tekrar hatırlatmakta fayda var: Bir insan dünyada olabilecek her türlü hatayı yapabilir, Kuran'da haram kılınan günahları işlemiş olabilir, hayatının büyük bir kısmını fuhuş yaparak gaflet içinde geçirmiş de olabilir, ancak doğru yola çağırıldığında Allah'a kesin bir tevbe ile tevbe edip bağışlanma dilerse inşallah Allah'ı tevbeleri kabul eden olarak bulacaktır. Yalnız şu nokta da göz ardı edilmemelidir; Allah'tan kabul etmesi umulan tevbe, ölüm anı gelip de yapacak başka bir şey kalmadığı için samimiyetsizce edilen tevbe değildir. Çünkü Allah bunu Kuran'da apaçık bir şekilde bildirmiştir:

Allah'ın üzerine aldığı tevbe, ancak cehalet nedeniyle kötülük yapanların, sonra hemencecik tevbe edenlerin (kidir). İşte Allah, böylelerinin tevbelerini kabul eder. Allah bilendir, hüküm ve hikmet sahibi olandır. Tevbe, ne kötülükleri ya-

pıp edip de onlardan birine ölüm çattınca "Ben şimdi gerçekten tevbe ettim" diyenler, ne de kafir olarak ölenler için değil. Böyleleri için acı bir azap hazırlamışızdır. (Nisa Suresi, 17-18)

Din Ahlakı Yaşandığında Toplumsal Yaşantı Nasıl Olur?

Din ahlakının varlığı, Allah sevgisini beraberinde getireceği için bu, tüm insanlarda çok olumlu ve güzel bir etki yapar. Herkes Allah'ın rızasını kazanmak için güzel ahlak gösterir, birbirini Allah rızası için sever, sayar. Toplumun geneline şefkat, merhamet, hoşgörü hakim olur. İnsanlar Allah'ın emri doğrultusunda hayırlarda yarışır.

Diğer yandan Allah korkusu sayesinde herkes ahlaksızlıklardan ve kötülüklerden kaçınır. Asırlardır engellenemeyen, önü alınamayan her türlü olumsuzluk bir anda biter. Dinin sıcaklığı ve ruhu her yere hakim olur. Elbette burada kastedilen Kuran'da bildirilen gerçek dindir ve bu din ahlakının samimi olarak yaşanmasıdır.

Bir toplumun varlığında ailenin rolü çok büyüktür. Din ahlakının tam anlamıyla yaşandığı bir ortamda daha önceki konularda belirtildiği gibi aile ilişkileri çok güzelleşir, hakiki sevgi, saygı yaşanır. Aile olmazsa devletin de milletin de anlamı kalmaz. Bunlar birbirleriyle çok bağlantılı kavramlardır. Aile yıkılınca millet kavramı da yok olur, devlet de zarar görür. Bu durum domino taşları gibi böyle devam eder. Nitekim din ahlakının yaşanmadığı toplumlarda insanların isyancı kişiliklere büründükleri, anarşist eylemlerde buldukları, devlete karşı cephe aldıkları bilinen bir gerçektir. Özellikle de milli ve manevi değerlerin korunması gerektiği durumlarda, Allah

korkusu olmayan insanların umursuz davranacakları kesindir. Milli ve manevi çıkarlarla kendi çıkarları arasında bir kıyas yapmaları gerektiğinde din ahlakından uzak insanların kolaylıkla nefislerini tercih edecekleri açıktır. Bu, gerektiğinde vatana ve millete hizmet etmekten, onun uğrunda mücadele etmekten kaçınmaya, hatta bölücü faaliyetlerde bulunmaya kadar geniş bir yelpazede düşünülebilir. Oysa din ahlakını yaşayan insanlar için devlet ve millet kavramları çok büyük değere sahiptir. Gerektiğinde devleti için kişi canını tehlikeye atar, devletin, milletin çıkarlarını şahsi menfaatlerinden üstün görür. Milli ve manevi değerlerini canla başla korur.

Din ahlakının yaşandığı bir ortamda öğrenciler de devlete, millete karşı saygı ve sevgi dolu olurlar. Değil bu mukaddes kurumlara karşı mücadele vermek, tam tersine destek olup, yardım ederler. Günümüzde olduğu gibi askere, polise saldırmazlar, tam tersine devleti koruyan, savunan bu görevlilere karşı son derece hürmetkar ve yardımcı olurlar. Toplum genelinde devlete, orduya ve polise karşı tam bir güven ve sahip çıkma gelişir. Öğrenci olayları, kardeş kavgaları, sağ sol çatışmaları gibi problemler ortadan kalkar. Çünkü kimsenin anlayamadığı, çekiştiği, savaştığı bir husus kalmaz. Herkes Allah'ın kitabına iman eder, bildirilen güzel ahlak anlayışını benimser, sonuçta da kimse birbiriyle ters düşmez. Sorunların çözümünde herkes kendisini karşısındakinin yerine koyar, merhamet eder, hoşgörüyü yaklaşır. Böylece her problem kısa sürede güzellikle hallolur.

Devlet böyle bir ortamda çok rahat yönetilir. Ülke çok daha güvenli ve müreffeh bir hale gelir. İdareciler de insanlara karşı çok adil, merhametli olurlar, her türlü

adaletsizlik ortadan kalkar. Dolayısıyla kendileri de çok saygı görürler. Böyle devletler de çok güçlü ve sarsılmaz bir temele sahip olurlar.

Din ahlakı yaşanmadığında ise baba oğula, oğul babaya düşman olur, kardeş kardeşe düşer, işçi patrona, iş-

... Ey insanlar, sizin taşkınlığınız, ancak kendi aleyhinizedir. Bu, dünya hayatının geçici metadır. Sonra dönüşünüz Bizedir, Biz de yaptıklarınızı size haber vereceğiz. (Yunus Suresi, 23)

veren işçiye düşman olur. Anarşi yüzünden fabrikalar, iş yerleri çalışmaz, hasar görür. Sosyal anarşi olur, fakir kesimler zenginlere saldırır, zenginler fakirleri ellerinden geldiğince sömürmeye çalışır. Çeşitli meslek grupları birbirlerine saldırır. Toplum kargaşalardan, anlaşmazlıklardan, anarşiden geçilmez. Tüm bunların nedeni insanların Allah korkularının olmamasıdır. Allah korkusu olmayan insanlar rahatça haksızlık, adaletsizlik yapabilmekte, cina-yet işleyebilmekte, benzeri görülmemiş zulüm ve gaddarlıkları yapmaktan çekinmemektedirler. Üstelik vicdan azabı dahi duymadan, yaptıkları vahşetten pişman olmadıklarını söyleyebilmektedirler. Oysa karşılığında ahirette sonsuz cehennem azabı olduğuna inanan bir kişi bu fiilleri asla işleyemez. Kuran ahlakı yaşandığında bu saydığımız olumsuzlukların hiçbiri kalmaz. Herşey sükunetle, güzellikle, adaletle halledilir. Adli olaylar olmaz, karakollar, adliyeler neredeyse hiç iş yapmaz hale gelirler.

İnsanların rahat ve huzurlu olmasıyla birlikte topluma her alanda bereket gelir. Bilimsel faaliyetler artar, yeni buluşlar yapılır, teknoloji, kültür ve refah seviyesi çok yükselir. Çünkü insanların aklının üstündeki baskı gidince rahatlarlar, özgür ve rahat düşünme kabiliyetleri gelişir. Güzel ahlakın yaşanmasıyla birlikte insanların mallarına, paralarına, yaptıkları işlere, ticarete, tarıma, endüstriye bereket gelir. Kalkınma hemen her alanda görülür.

Sanatsal faaliyetlerde de büyük atılımlar yapılır. Günlük sıkıntı, sorun ve endişelerden hayal güçleri, düşünce sınırları kavruklaşmış insanlar, din ahlakının yaşanmasıyla birlikte bu sıkıntılardan kurtulurlar. Dolayısıyla sanat kabiliyetleri gelişir, hayal güçleri zenginleşir. Allah'ın Kendi ruhundan üfürdüğünün ve kendisine sonsuza kadar kalması için ihtişamla, sanatla, bin bir çeşit nimetler-

le dolu cennetini vaat ettiğinin bilincinde olan bir insan pek tabii ki sanattan ve estetikten en üst düzeyde zevk alabilecek bir ruha sahip olacaktır. Ruhunda bunun zevkini derinlemesine yaşayacak ve daha fazla zevk almak için çaba gösterecektir. Ayrıca çevresindeki insanlara duyduğu sevgi ve saygı da bu kişilere güzellikler sunma azmini arttıracak, bu konuda büyük bir şevk verecektir. Bu nedenle din ahlakının gerçek anlamda yaşandığı ve Kuran'a tam manasıyla uyulduğu bir ortamda her türlü sanatsal akım hızla gelişir.

Din ahlakını yaşamayan insanların ruhlarını zenginleştirip, güzelleştirme gibi bir gayeleri yoktur. Çevrelerine güzellik sunma konusunda ise kesinlikle şevklenmezler. Çünkü çevrelerindeki insanları kökeni maymunlara dayalı ve sonunda yok olup gidecek varlıklar olarak değerlendirirler. Onların tek amaçları nefsanî isteklerini, hayvani güdülerini tatmin edebilmektir. Bunların peşinden gitmek de insanın ruhunu geliştirmez, tam tersine köreltir. Bu tür insanların sanata hiçbir katkıları olamayacağı gibi güzel sanattan zevk almaları, sanatı takdir etmeleri de mümkün değildir. Sanattan zevk almayan, estetik anlayışları bulunmayan insanlardan oluşan bir toplumda sanatçılar da şevk ve azimlerini yitirirler. Ancak para ve çıkar karşılığında yaptıkları için de gerçek anlamda bir sanat eseri ortaya koyamazlar.

Sonuçta din ahlakı hiçbir katıp karıştırmadan, samimi olarak Kuran'da tarif edildiği şekilde yaşandığında dünya bir nevi cennet ortamına dönüşür. İnsanların asırlardır özlemini duydukları, ulaşmak için gayret ettikleri fakat çok uzak gördükleri toplumsal saadet bir anda gerçekleşir.

SONUÇ: ÇÖZÜM KURAN AHLAKIDIR

Kitabın başından bu yana, din ahlakından uzak yaşayan insanların düşünce ve davranış biçimleri ve bu insanların oluşturduğu toplumsal yapının temel özelliklerini çeşitli açılardan ele aldık. Bu insanların katlandıkları çözümsüz sorunlarla ve sıkıntılarla dolu yaşam biçiminin hem bedenlerine hem de ruhlarına verdiği zararları inceledik. Onların bu durumlarına karşın samimi müminlerin huzur ve güven içindeki yaşamlarından da örnekler verdik. İşte dindar insanların bu huzur ve güvenleri, kitabın pek çok yerinde de bahsettiğimiz gibi Kuran'ın herşeye çözüm olmasından kaynaklanmaktadır. Kuran'da her probleme, her açmaza en mükemmel ve en akılcı çözümleri sunulur:

Adaletsizlik, ihtilaf, eşitsizlik, çekişme, kavga, haksızlık, israf, kuruntu, taassup, zulüm, şiddet, ekonomik ilişkiler, karı koca ilişkileri, ticari ilişkiler, insanlar arası sosyal ilişkiler, akrabalar arası ilişkiler ve bunlar gibi sayısız sosyal sorun ve konu hakkında Kuran ahlakının yaşanması, insanların yaşamlarını kolay, rahat ve mutlu kılacak en temel, en adaletli, en mükemmel ve en köklü çözümleri getirir.

Bunların dışında Kuran her konuda ve her şartta gösterilmesi gereken ideal tavır ve ahlak yapısını da insanlara açıklar. Kuran'da tarif edilen bu üstün ahlak mo-

delini yaşayan insanlardan oluşan bir toplum da elbette asırlardır özlenen ideal yapısına kavuşacaktır.

Kuran'ın her konuda insanlara açıklama getirdiği bir ayette şöyle belirtilmektedir:

... (Bu Kuran) düzüp uydurulacak bir söz değildir, ancak kendinden öncekilerin doğrulayıcısı, herşeyin 'çeşitli biçimlerde açıklaması' ve iman edecek bir topluluk için bir hidayet ve rahmettir. (Yusuf Suresi, 111)

İnsanlar, hak dinin rehberliği olmadan, ne şahsi ne de toplumsal sorunlarına hiçbir zaman köklü ve tatmin edici çözümleri kendi başlarına bulamazlar. Nitekim tarih boyunca din ahlakından uzak yaşayan toplumların şu ana dek çözemeden taşıdıkları sayısız sorun bu gerçeğin açık bir kanıtıdır. İnsanoğlu din ahlakından yüz çevirdiği takdirde bunun karşılığını kendisinin ve içinde yaşadığı toplumun, asla başa çıkamayacağı sıkıntı ve sorunlarıyla ödemek zorunda kalacaktır. Bu, dinsizliğin dünyadaki karşılığıdır. Ahiretteki karşılığı ise çok daha acı ve sürekli olacaktır.

İnsanı en iyi bilen, onu yaratan Allah'tır. Allah insana hak din sayesinde ihtiyacı olan her türlü bilgiyi ve açıklamayı da göndermiştir. Hak dini uyguladığı takdirde insanın en güzel yaşam biçimini elde edeceğini de bildirmiştir:

Erkek olsun, kadın olsun, bir mümin olarak kim salih bir amelde bulunursa, hiç şüphesiz Biz onu güzel bir hayatla yaşatırız ve onların karşılığını, yaptıklarının en güzeliyle muhakkak veririz. (Nahl Suresi, 97)

Buna rağmen insan, küçük hesaplar, dünyevi çıkar-

lar, nefsanî zaafîlar nedeniyle hak dinden yüz çevirdiği takdirde en büyük zararı yine kendisi görecektir. Çünkü insanın Kuran'dan yüz çevirmesi demek onun, kendisi için gereken en hayati bilgilerden yoksun kalması anlamına gelir. Oysa ne kendisinin ne de kendi gibi gelmiş geçmiş diğer insanların taşıdıkları birikim bu dünyada karşısına çıkacak şartlarla ve sorunlarla başa çıkmasına yetmeyecektir. Tüm hayatı, sıkıntı, endişe, stres, kuruntu, terslik ve çözümsüzlüklerle geçecektir. O da bir süre sonra bu durumu kabullenecek, din ahlakını yaşamamasının cezası olan azaplarla dolu yaşantısını hayatın gerçeği sanarak büyük bir aldaniş içinde ömrünü tüketecektir.

Çözüm ise açıktır; herşeyin Yaratıcısı olan Allah'a yönelmek, O'nun bizler için seçip beğendiği dinini yaşayarak gerçek mutluluğa ulaşmaktır. Allah dünyadaki kurtuluş yolunun dine yönelmek olduğunu haber vermiş ve samimi kullarına din ahlakını yaşadıkları takdirde dünyada korkuyla karşılaşmayacakları yönünde büyük bir müjde vermiştir:

Allah, içinizden iman edenlere ve salih amellerde bulunanlara va'detmiştir: Hiç şüphesiz onlardan öncekileri nasıl 'güç ve iktidar sahibi' kıldıysa, onları da yeryüzünde 'güç ve iktidar sahibi' kılacak, kendileri için seçip beğendiği dinlerini kendilerine yerleşik kılıp sağlamlaştıracak ve onları korkularından sonra güvenliğe çevirecektir. Onlar, yalnızca Bana ibadet ederler ve Bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar. Kim bundan sonra inkar ederse, işte onlar fasıktır. (Nur Suresi, 55)

**Sen yücesin,
bize öğrettiğinden başka
bizim hiçbir bilgimiz yok.
Gerçekten Sen, herşeyi
bilen, hüküm ve hikmet
sahibi olansın.
(Bakara Suresi, 32)**